

Hylte kommun
Kommunstyrelsen

Förslag till Hallands kulturplan 2017–2020

Ni bjuds härmed in att lämna synpunkter på förslaget till Hallands kulturplan 2017–2020

Remissvaren ska ha inkommit till Region Halland, Box 517, 301 80 Halmstad senast 15 september 2016. Svaren lämnas både på papper och per e-post till regionen@regionhalland.se.

Remissversionen av kulturplanen har tagits fram av Region Halland i dialog och samverkan med kommunerna och efter samråd med kulturinstitutioner, professionella kulturskapare och civilsamhället.

Alla är välkomna att lämna synpunkter på hela eller delar av planen.

Kulturplanen har publicerats på Region Hallands webb www.regionhalland.se/kulturplan

Den 23 november 2016 fattar regionfullmäktige beslut om planen. Därefter skickas den till Statens kulturråd, som ansökan om medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen.

Frågor kan ställas till utvecklingsledaren Ingemar Andreasson, telefon 0738-132302 eller ingemar.andreasson@regionhalland.se.

Med vänlig hälsning

REGION HALLAND

Eva Nyhammar

Förvaltningschef Kultur och skola

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

HALLANDS KULTURPLAN 2017–2020

*REMISSUTGÅVA
2016-05-09*

INLEDNING	3
KULTURPOLITISKA UTGÅNGSPUNKTER	4
Nationella och regionala mål och strategier	4
Tillgänglighet och spets.....	7
Den regionala kulturpolitikens spetsuppdrag.....	10
Den regionala kulturens organisation	11
Region Halland och kommunerna i samverkan	11
Region Halland och invånarna i samverkan.....	13
Det fria professionella skapandet inom konst och kultur	15
Barn och unga	17
UTVECKLINGSOMRÅDEN	20
Art Inside Out.....	20
Bild och form	22
Dans.....	27
Enskilda arkiv	30
Film och rörlig bild	32
Folkbildning, föreningsliv och det ideella kulturlivet	35
Kulturarv.....	39
Litteratur.....	44
Musik	46
Regional biblioteksverksamhet.....	48
Slöjd och konsthantverk.....	51
Teater.....	54
Uppföljning.....	57
Bilaga.....	59

Inledning

Detta är en remissutgåva av *Hallands kulturplan 2017–2020*.

Hallands kulturplan syftar till att förstärka kulturens kraft för att bidra till utveckling och tillväxt i Halland. Den utgör också Region Hallands underlag vid ansökan om statsbidrag från Statens kulturråd för de delar av kulturplanen som ingår i den nationella kultursamverkansmodellen.

Hallands kulturplan har tagits fram i samverkan med de halländska kommunerna och i samråd med civilsamhället och professionella kulturskapare. Dessutom har kulturdialoger förts med invånarna i Halland, varav en särskilt med ungdomar.

Sakkunniga inom olika konst- och kulturområden har deltagit i utformningen av planens innehåll.

Kulturplanen inleds med en presentation av de kulturpolitiska utgångspunkter som utgör grund för planens innehåll. I nästa del finns en redovisning av Region Hallands och kommunernas gemensamma prioriteringar och därefter redovisas de kulturdialoger som förts med invånarna. Slutligen beskrivs utvecklingsmöjligheter för olika verksamhetsområden och hur uppföljning och utvärdering av planen ska ske.

Hallands kulturplan omfattar fyra år men är ett levande dokument som kan utvecklas, kompletteras och fördjupas varje år. Detta är Hallands tredje kulturplan.

Planen kommer att fastställas av regionfullmäktige i november 2016.

Kulturpolitiska utgångspunkter

Nationella och regionala mål och strategier

De utvecklingsmöjligheter som finns i planen tar sin utgångspunkt i nationella och regionala kulturpolitiska mål och strategier.

Mål för den nationella kulturpolitiken

- Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.
- Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.
- Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå dessa mål ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser och bildning, och allas möjlighet till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Regional kulturverksamhet ska bidra till att ge befolkningen i hela Sverige möjlighet att ta del av ett varierat kulturutbud som präglas av förnyelse och kvalitet. För att uppnå detta ska:

- den kulturella infrastrukturen utvecklas
- den regionala mångfalden främjas
- kulturskapare ges möjlighet att utveckla sitt konstnärskap.

Kulturen i den regionala utvecklingen

Region Halland vill använda den regionala kulturpolitiken och dess instrument för att öka Hallands attraktivitet och utvecklingskraft. Grunden för den regionala kulturpolitiken har formulerats i *Bästa livsplatsen – Region Hallands utvecklingsstrategi 2005–2020*:

”Genom att förstärka kulturens kraft i Halland ökar också attraktionskraften i boende och stadsmiljöer. Människors kreativitet ökar och fungerar som drivkraft för nya idéer och handlingar. Ett rikt kulturliv stärker gemenskapen, vitaliserar demokratin, gynnar folkhälsan och medverkar till en god livsmiljö”.

Till utvecklingsstrategin *Bästa livsplatsen* har Region Halland kopplat ett antal strategier, som samverkar med målen för den nationella kulturpolitiken:

- Vi ska värna, vårda, utveckla och använda vårt materiella och immateriella kulturarv genom att ge kulturen en central position i vår livsmiljö.
- Vi ska skapa mötesplatser som är tillgängliga för alla – både med inriktning på barn och unga och på ökad attraktivitet för vuxna – och som inbjuder till att skapa, att uttrycka sig och till att uppleva kulturens olika yttringar.
- Vi ska medverka till förnyelse, spets och kvalitet i kulturlivet. Vi ska vara öppna för impulser och inflöden av nya idéer från exempelvis etniska minoriteter, barn och unga och från utbyten över regions- och nationsgränser.
- Vi ska underlätta för kulturskapare att bo och verka i Halland. Vi ska medverka till att de kreativa och kulturella näringarna och företagsamheten kan spela en viktig roll.
- Vi ska utveckla samarbetsformer så att kulturinstitutioner, föreningsliv och företag tillsammans ska kunna svara för ett ökat och mångsidigt kulturutbud i hela Halland. Den regionala kulturverksamheten ska vara en samlad kraft som skapar möjligheter för Halland.

Tillväxtstrategi för Halland 2014–2020

Region Halland har ett regionalt utvecklingsuppdrag att samordna, koordinera och leda processer som bidrar till en hållbar regional tillväxt och utveckling. Målen för arbetet slås fast i *Tillväxtstrategi för Halland 2014–2020*. Enligt denna ska Halland vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region år 2020 än 2014. Kulturen har en given plats i denna utveckling.

Nedan redovisas de strategiska val och prioriteringar som är mest relevanta för Hallands kulturplan.

Mål: Hög attraktivitet

Strategiska val

- Halland – en region med god tillgänglighet.
- Halland – en region som erbjuder attraktiva och socialt hållbara mötesplatser, boende- och livsmiljöer.

Exempel på prioriteringar

- Stadsmiljöer med mötesplatser som främjar hälsa, företagsamhet, innovationer och kultur.
- Utveckling av livsmiljön för boende och arbete på landsbygden.
- En god och jämlik offentlig service.
- Insatser som utjämnar hälsoskillnader.
- Kultur för ett socialt hållbart samhälle.

Mål: Stark konkurrenskraft

Strategiska val

- Halland – en region som stimulerar till innovation, förnyelse och ökat företagande.
- Halland – en stark kunskapsregion.
- Halland – en region med goda kontakter med omvärlden.

Exempel på prioriteringar

- Ett generellt och långsiktigt finansierat regionalt innovationssystem.
- Entreprenörskap och ökat företagande.
- Högre studier och yrkesstudier som ett naturligt val samt möjligheter till livslångt lärande.
- Den senaste tekniken, där Halland ska ligga i framkant avseende kunskap, tillgänglighet och användning.
- Strategiska allianser med viktiga aktörer i omvärlden.
- God internationell tillgänglighet.
- Ökad kännedom om Hallands attraktivitet.

Mål: Fler i arbete

Strategiska val

- Halland erbjuder alla barn och unga goda och jämlika förutsättningar.
- Halland erbjuder god matchning av kompetens som behövs i arbetslivet.
- Halland – en region som har en öppen, jämställd och inkluderande arbetsmarknad.

Exempel på prioriteringar

- En god start i livet.
- Utveckla barns och ungas entreprenöriella förmågor och kompetenser.
- En jämställd arbetsmarknad.
- Utveckling av sociala innovationer och socialt företagande för fler i arbete.

Tillgänglighet och spets

Den regionala kulturpolitikens basuppdrag

Den regionala kulturpolitikens basuppdrag är att ge alla hallänningar, inte minst barn och ungdomar, tillgång till berikande kulturupplevelser och utlopp för den egna kreativiteten.

Kulturen har ett egenvärde – den ger oss kunskap, perspektiv, upplevelser och möjlighet till eget skapande. Kulturen har också ett samhällsligt värde – den kan bidra till att öka Hallands attraktivitet och utvecklingskraft. Att kulturen får förutsättningar att utvecklas på sina egna villkor är därför grundläggande och den dominerande framgångsfaktorn för kulturens bidrag till att öka Hallands attraktivitet.

Först då hallänningarna själva upplever att regionen är attraktiv och känner en vilja att bo och verka här kan fler företag och fler människor lockas att flytta till Halland. Det är genom bibliotek, kulturskolor, skolor, spännande kulturarrangemang, lättillgängligt kulturarv, livaktiga studiecirkelar och ett engagerat civilsamhälle som grunden för ett attraktivt Hallands läggs.

Region Halland ska i samverkan med de sex Hallandskommunerna och staten skapa och upprätthålla en infrastruktur för den regionala kulturpolitikens basuppdrag som:

- bidrar till samhällets demokratiska utveckling
- understödjer, förmedlar och utvecklar kulturlivet
- vårdar, tillgängliggör och utvecklar kulturarven
- producerar professionell konst.

Kulturens betydelse för ett socialt hållbart samhälle

Halland ska vara en region som erbjuder mötesplatser, boendemiljöer och livsmiljöer som är attraktiva och socialt hållbara. För att skapa sådana är kulturen en viktig dimension. Den bidrar till delaktighet och inkludering, till god och jämlik hälsa, till livskvalitet och till ett öppet och demokratiskt samhälle. Kulturen ska komma alla hallänningar till del.

I det socialt hållbara samhället innehåller kulturlivet många olika perspektiv på världen. Många alternativa tolkningar av vår samtid och historia får komma till uttryck.

Halland präglas idag av en mångfald av etniska, kulturella och religiösa tillhörigheter. Att få dessa att samspela – interkulturalitet – är en utmaning för hela samhället. Genom att många olika grupper blir delaktiga i kulturlivet kan vi överbygga sociala avstånd mellan människor och nå förståelse för allas respektive olikheter. Kulturen berikas och vi kan få en interkulturell utveckling – med nya, spännande uttryck som resultat.

Kulturen kan förklara och gestalta komplexa mänskliga och samhällsliga fenomen och förhållanden. Den kan fungera som en arena för samhällsförändring genom att ifrågasätta "självklara sanningar" och tydliggöra invanda mönster. Den kan också användas för att bryta normer och praxis inom områden där ojämlikhet råder.

Alla ska ha samma rättighet och möjlighet att delta i kulturlivet

Alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter till kulturupplevelser och till att skapa kultur – oavsett kön, etnisk och religiös tillhörighet, socioekonomiska villkor, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionsnedsättning, bostadsort eller ålder. Samtidigt ska ingen reduceras till att bara bli sitt kön eller sin etnicitet, ålder eller sociala tillhörighet. Varje människa är ett universum av erfarenheter.

För att nå jämlikhet ska vi aktivt verka för ökad:

- tillgänglighet för alla
- jämställdhet mellan könen
- interkulturell utveckling (samspel mellan grupper med olika kulturell bakgrund).

Nyckeln till framgång i jämlikhetsarbetet är att ständigt söka nya kunskaper om människors olika förutsättningar att ta del av kultur. Därmed skapar vi ett normkritiskt och självreflekterande förhållningssätt och ger en grund för ett öppet och jämlikt samtal med alla invånare.

Jämlikhetsarbetet ska genomsyra Region Hallands alla ansvarsområden i det halländska kulturlivet: som arbetsgivare, ägare, arrangör, uppdragsgivare, beställare och som ansvarig för kulturpolitiken. Den egna verksamheten ska vara ett föredöme. Arbetet ska utgå från Region Hallands värdegrund.

Tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning

Nedsatt funktionsförmåga ska inte vara ett hinder för att kunna delta i det halländska kulturlivet. För att skapa goda förutsättningar krävs insatser på två områden: fysisk tillgänglighet och tillgänglighet till kulturens innehåll. Kultur i Hallands arbete utgår från dokumentet *Vänd på vagnen! Handlingsplan för tillgänglighet till regionalt kulturliv för personer med funktionsnedsättning* och sker i samverkan med Regionhandikapprådet. De regionala kulturaktörer som får statligt stöd har egna handlingsplaner.

Jämställdhet

Kvinnor och män, liksom flickor och pojkar, ska ha likvärdiga möjligheter till inflytande och delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande. Dit når vi genom att vi, inför beslut och resursfördelning frågar oss hur kvinnor och män berörs, och vilka följderna i så fall blir. Det är nämligen när vi oreflekterat gör som vi brukar, som bristande jämställdhet skapas och upprätthålls.

Nationella minoriteter

De fem nationella minoriteterna – Sverigefinnar, judar, tornedalingar, romer och samer – har en lagstadgad rätt att behålla och utveckla sin kultur. Region Halland ska aktivt söka dialog och samarbete med nationella minoriteter i regionen.

Öppenhet för nya konst- och kulturformer

En öppenhet ska finnas för att inkludera andra konst- och kulturformer än de traditionella och etablerade i kulturbegreppet. I arbetet med kulturens utveckling ska Region Halland främja inflödet av nya idéer och impulser.

Ta tillvara digitaliseringens möjligheter

Digitaliseringen påverkar det kulturella och kreativa skapandet allt mer. Den har förändrat hur kultur produceras och konsumeras och vi blir själva i allt högre grad medskapande. Rollerna som producent och kreatör, konsument och aktiv deltagare, professionell och amatör flyter samman.

Digitaliseringen gör det möjligt att modernisera kulturverksamheter, exempelvis för att skapa interaktiv kommunikation med publik, virtuella rum och fiktiva verkligheter eller för att tillgängliggöra samlingar inom museer och arkiv. Likaså bidrar digitaliseringen till att ge fler människor möjlighet att uppleva kultur; en viktig förutsättning för att möjliggöra spridning såväl till stadsmiljö som till landsbygd är dock tillgången till ett snabbt och driftsäkert bredband. En annan förutsättning är att invånarnas digitala kompetens höjs och här har biblioteken en viktig uppgift att fylla.

Den regionala kulturpolitikens spetsuppdrag

Lika viktigt som den regionala kulturpolitikens basuppdrag är för att skapa attraktivitet och utvecklingskraft i Halland – lika avgörande är kulturpolitikens spetsuppdrag. Genom detta skapas utrymme för utveckling och experiment, framför allt för kulturinstitutioner och professionella konstnärer. Att det finns en konstnärlig spets i Halland är en förutsättning för kvalitet i basuppdraget och för att nå konstnärlig lyskraft nationellt och internationellt.

För att stärka kulturens utveckling ska det ekonomiska stödet till kulturen baseras på konstnärliga och kvalitativa kriterier. Vi garanteras då diskussion, kritisk granskning och utveckling av kultur- och kvalitetsbegreppet. En sådan process måste vara kontinuerlig och omfatta hela kulturlivet i Halland.

Viktigt att dra nytta av Hallands strategiska läge

En stor strategisk tillgång för Halland är det geografiska läget – i vårt närområde finns Göteborgs- och Öresundsregionens rika kulturutbud. Denna tillgång måste Halland förhålla sig till på flera sätt.

Halland ska ha en egen stark infrastruktur för kultur, med kulturskapare som bor och verkar här. Det ska finnas attraktiva kulturinstitutioner, engagerade föreningar och en kunnig och intresserad publik. Infrastrukturen ska vara väl fungerande i form av utrustade lokaler och scener, och av ett heltäckande och väl fungerande arrangörsled.

Halland ska samarbeta med omvärlden för att skapa kompletterande resurser och kulturutbud för den halländska publiken. Region Halland medverkar i Sydsvensk samverkan och de flesta regionala kulturverksamheter har samarbetspartner i Skåne och Västra Götaland och i Kattegatt- och Skagerackområdet. Ett omvärldsperspektiv som även omfattar Europa och den övriga världen är en framgångsfaktor.

Halland ska locka omvärldens kulturutbud till sig. Invånarna ska på hemmaplan erbjudas kulturupplevelser av hög nationell och internationell kvalitet, dels genom turnéframträdanden, dels genom att kulturskapare bjuds in att arbeta i Halland inom så kallad residensverksamhet. Ett effektivt arrangörsnätverk är en förutsättning för en utveckling i denna riktning.

Den regionala kulturens organisation

Regionstyrelsen ansvarar för de övergripande regionala utvecklingsfrågorna. Driftnämnden Kultur och skola ansvarar för att i nära samarbete med regionstyrelsen utveckla dialogen med kommuner, kulturorganisationer, professionella kulturskapare, företag och civilsamhälle för att effektivt genomföra den regionala kulturpolitiken. Nämnden ska vidare hålla sig informerad om utvecklingen i omvärldsfrågor och i nära samarbete med regionstyrelsen medverka i dialog och samspel mellan stat och regional nivå.

Nämnden består av sju ordinarie ledamöter och tre ersättare.

Region Halland och kommunerna i samverkan

För att förverkliga innehållet i Hallands kulturplan är en samverkan mellan Region Halland och kommunerna en förutsättning. Båda parter är engagerade i den nationella kultursamverkansmodellen för att utveckla såväl kulturens innehåll som själva samverkansformerna.

I detta arbete ses Hallands kulturella tillgångar och deras utvecklingspotential ur ett gemensamt perspektiv. Tillsammans prioriterar Region Halland och kommunerna ett antal områden som kan utvecklas. Arbetet ska ske med utgångspunkt från de olika roller och det ansvar som regionen respektive kommunerna har. Region Hallands roll är främst strategisk, kompletterande och inriktad på regional samverkan. Den är även drivande, eller stödjande och samordnande, där detta inte står i motsättning till det kommunala ansvaret.

De gemensamma prioriteringarna har sin grund i de nationella kulturpolitiska målen, i *Bästa livsplatsen – regional utvecklingsstrategi för Halland 2005–2020*, i *Tillväxtstrategi för Halland 2014–2020* och i kommunernas kulturplanering.

Gemensamma prioriteringar

Stärka barns och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur

Den kommunala verksamheten har en avgörande roll för att ge barn och unga möjlighet att skapa och uppleva kultur. I skolan läggs grunden för deras skaparglädje och där förmedlas kunskaper om olika uttrycksformer. Även folkbiblioteken och kulturskolan ger barn och unga möjlighet att utveckla sina estetiska uttryck.

Stärka små barns språkstart

Tillgången till ett språk är grundläggande för individens utveckling – utan en god språkutveckling i den allra tidigaste barndomen ökar risken för utanförskap. Evidensbaserad forskning visar att ett barn som inte har utvecklat normal språklig kompetens vid fyra års ålder inte heller uppnår förväntad kunskap vid sju år eller elva. Denna klyfta tenderar att öka. Att investera i små barns språkutveckling är därför en viktig väg till ett socialt hållbart samhälle. Region Halland och kommunerna ska tillsammans främja små barns språkstart. Arbetet ska ske i samverkan mellan olika kommunala och regionala verksamheter med ansvar för små barns utveckling.

Verka för ett socialt hållbart samhälle

Grunden för ett socialt hållbart samhälle bygger på alla människors delaktighet och inkludering. Kulturen är ett viktigt medel för att stärka och utveckla den egna personligheten, för att överbrygga sociala avstånd och för att skapa delaktighet. Region Halland och kommunerna ska verka för alla människors inkludering.

En viktig grupp att arbeta med är nyanlända, med språkutveckling som prioriterad insats. Utan ett gemensamt språk försämras möjligheterna till överbryggande kontakter mellan människor med olika etnisk och kulturell bakgrund.

Ytterligare en viktig grupp är äldre, som av olika skäl kan ha svårt att ta del av kulturlivet eller få möjligheter till eget skapande. Region Halland och kommunerna har tecknat en överenskommelse om att samverka runt kultur för äldre för ett aktivt och kulturellt rikt liv och för ett socialt sammanhang som bidrar till livskvalitet.

Utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner

Området bild- och formkonst är en av Hallands styrkor och kan bidra till höjd attraktivitet för hela regionen. Halland ska därför utvecklas till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner. Profilen kan skapas med utgångspunkt från de konstmuseer, konsthallar och konstaktörer som finns i Halland, och genom en samverkan med bild- och formkonstnärer. Möjligheterna att förstärka konstens kraft ligger i att både betona dess dynamiska och oberoende karaktär och dess betydelse som besöksmål och för destinationsutveckling.

Förbättra förutsättningarna för det fria skapandet inom konst och kultur

Halland ska vara en region som stimulerar till innovation, förnyelse och ökat företagande. I linje med detta ska kulturpolitiken främja kvalitet och konstnärlig förnyelse och stärka möjligheterna för fritt skapande och genomförandet av idéer. I Halland finns flera fria professionella kulturskapare, vars verksamhet bör vara ett gemensamt intresse för både lokal, regional och nationell kulturpolitik. En förutsättning för det fria kulturskapandet är att det finns en fungerande infrastruktur i form av lokaler för produktion, visning och möten.

De halländska kulturinstitutionerna Art Inside Out och Rum för dans syftar till att stärka det fria skapandet. Art Inside Out arbetar med residensverksamhet och ska främja konstnärlig förnyelse och bidra till ökade produktionsmöjligheter. Institutionen drivs och utvecklas gemensamt av Region Halland och de sex kommunerna, som kommer att vara värdar för residensen.

Rum för dans arbetar med ett professionellt programutbud, residens och samproduktion av dansföreställningar i hela Halland. Institutionen drivs av Region Halland, Falkenbergs kommun och Kungsbacka kommun.

Verka för att ta emot en fristadskonstnär

Yttrandefriheten ska stärkas och försvaras. Genom samarbete mellan Region Halland och intresserade kommuner ska Halland erbjuda en fristad för förföljda konstnärers möjlighet att utöva sitt konstnärskap. Som fristad förbinder man sig att ta emot en konstnär under minst en tvåårsperiod och stå för hans bostad, uppehälle, försäkringar och sjukvård. Fristaden ska också svara för kontakten med myndigheter, hjälp med uppehållstillstånd samt eventuell undervisning i svenska.

Kulturmiljöer och kulturinstitutioner av regionalt intresse

Halland har rik tillgång på kulturhistoriskt intressanta miljöer som har stort värde som besöksmål och därmed för regionens attraktionskraft. I Halland finns också flera kulturinstitutioner och kulturverksamheter, som genom överenskommelser knutits till den regionala kulturpolitiken. Deras attraktivitet och utvecklingskraft kan förstärkas ytterligare genom samverkan mellan Region Halland och kommunerna.

Former för samverkan och dialog

Kulturplanens genomförande ska följas upp kontinuerligt. Regionala och kommunala kulturpolitiker träffas årligen för en dialog om förändring och uppföljning av kulturplanen. Dialogmötet ska även ge tillfälle till kompetensutveckling som berör de gemensamma utvecklingsområdena. För genomförandet av prioriteringarna träffas ansvariga tjänstemän regelbundet. Samverkan med andra politikområden behöver utvecklas.

Detta vill Region Halland och kommunerna prioritera gemensamt

- Stärka barns och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur
- Stärka små barns språkstart
- Verka för ett socialt hållbart samhälle
- Utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner
- Förbättra förutsättningarna för det fria skapandet inom konst och kultur
- Verka för att ta emot en fristadskonstnär
- Kulturmiljöer och kulturinstitutioner av regionalt intresse
- Former för samverkan och dialog

Region Halland och invånarna i samverkan

Invånarnas tankar och idéer är värdefulla för kulturutvecklingen i Halland. För att fånga upp dessa bjöd Region Halland och kommunerna i början av 2016 in till dialogmöten, ett i varje kommun. Alla intresserade välkomnades. Totalt deltog cirka 500 personer och under 179 gruppsamtal samlades deras tankar om kulturutveckling in.

Deltagarna var konst- och kulturutövande amatörer, professionella kulturskapare, föreningsaktiva, organisationsföreträdare, politiker och tjänstemän samt intresserad allmänhet.

Huvudtemat för dialogen var: "Hur vill du att kulturlivet ska utvecklas i din kommun och i Halland?". Frågan diskuterades sedan i underteman: Kultur för alla, Kultur för barn och unga, Kultur som växtkraft och Kultur som mötesplats. Deltagarna fick också möjlighet att samtala om en valfri konst- och kulturform.

De tankar, idéer och konkreta förslag som kom fram vid dialogerna har tillfört ett viktigt kunskapsunderlag för planens innehåll. Materialet ska också bli föremål för fortsatt samverkan mellan Region Halland och kommunerna och ska bland annat tas om hand i verksamhetsplaner för kulturutveckling.

Bland de utvecklingsmöjligheter som deltagarna pekade på var flera gemensamma för samtliga dialogmöten – oavsett kommun. Deltagarna har genomgående betonat

behovet av mötesplatser och av samverkan – över gränser mellan kulturer, generationer, kommuner, föreningar, konstområden med mera. Likaså har barns och ungas rätt att uppleva och skapa kultur tagits upp. Förbättrad kommunikation om kulturutbud och vikten av stöd för resor till kulturen i den egna kommunen är andra gemensamma behov. Vid dialogmötena gavs också många förslag till hur Hallands attraktivitet kan öka.

En sammanställning av dialoganteckningarna har publicerats på Region Hallands webbplats.

Det fria professionella skapandet inom konst och kultur

Professionell är den kulturskapare som har sitt konstnärskap som yrke och som har dokumenterad utbildning, dokumenterad erfarenhet eller bådadera, inom sin konstart. En professionell kulturskapare kan verka inom en kulturinstitution eller som en fri utövare.

För att räknas som professionell ska kulturskaparens verksamhet ha konstnärlig kvalitet. Detta begrepp är dynamiskt och vittförgrenat och bör inte få en helt fast definition. Genom att kvalitetsbegreppet problematiseras och att debatten om konstnärlig kvalitet är levande och mångfacetterad, kan konstnärlig utveckling och professionalitet säkerställas.

Professionella kulturskapare fungerar som en obunden kraft i Hallands kulturliv. De är verksamma inom ett brett fält, som även kan inkludera nya konst- och kulturformer, och representerar ofta konstnärlig förnyelse och experiment. De har möjlighet att arbeta flexibelt och rörligt, och etablerar ibland nationella och internationella nätverk. De utgör en viktig partner i kulturpolitiken och bidrar med kulturutveckling som ökar Hallands nationella och internationella synlighet och attraktivitet.

Fria kulturskapare behöver ofta ytterligare en sysselsättning för att säkra en ekonomisk trygghet. Undervisningsyrken med kulturinriktning är ett vanligt komplement till det fria skapandet. Genom projektstöd eller stipendier kan de fria kulturskaparna, utifrån sina egna villkor, få utrymme att verka fritt, experimentera och ta risker, något som kan skapa bestående kvaliteter och förtjänster.

De professionella fria kulturskaparna ska få ersättning för sitt arbete i enlighet med riktlinjer från nationella intresseorganisationer för kulturskapare.

I Halland finns sedan länge en nära samverkan mellan professionella och ideella krafter i olika projekt – ett koncept som mynnat ut i flera framgångsrika och uppmärksammade produktioner. Genom denna samverkan får unga möjlighet att utvecklas tillsammans med professionella kulturskapare, något som i flera fall har lett till val av högre konstnärlig utbildning.

Utvecklingsmöjligheter

Öka stödet till innovation, förnyelse och kulturutveckling

Region Hallands kulturstöd ska ges till projekt som bidrar till att stärka såväl kulturens egenvärde som Hallands utveckling och attraktionskraft. Stödet ska göra det möjligt för fria kulturskapare att genomföra idéer för förnyelse och innovation inom kulturområdet. Det ges till verksamhet av regionalt intresse som bidrar till att nå målen i Hallands kulturplan.

Kulturstödet finns i flera former: stöd till projekt inom olika konst- och kulturområden, kulturstipendier samt särskilda stöd för filmproduktion och för utgivning av litteratur av halländskt intresse. Det finns även möjlighet till långsiktigt verksamhetsstöd efter särskild överenskommelse med Region Halland.

De fria kulturskaparna kan även få rådgivning, kompetensstöd, möjlighet till nätverksträffar med mera av Region Hallands kulturutvecklare.

Förstärka infrastrukturen för det fria skapandet

För att underlätta för fria professionella kulturskapare att bo och verka i Halland ska Region Halland stimulera till genrelösa och gränsöverskridande samarbeten och till utveckling av nya kreativa miljöer där nya aktörer och initiativ kan fångas upp och utvecklas.

Fler nätverk och mötesplatser bör utvecklas med utgångspunkt från de fria kulturskapares egna initiativ. Det behövs också fler möten mellan fria kulturskapare och regionala? institutioner. Särskilt kulturinstitutionerna kan bidra genom sina verksamheter och kompetenser. Genom ökad interaktivitet och växelverkan kan en samlad kraft för kulturutveckling skapas.

Öka möjligheter till utbildning och fortbildning

En god återväxt av professionella kulturskapare är en förutsättning för ett mångsidigt och långsiktigt hållbart kulturliv i Halland. För att skapa en återväxt ska Region Halland verka för ökade möjligheter till utbildning, fortbildning och individuell coachning.

Region Halland ska också stimulera till kvalitativa utbildningar inom nischade och prioriterade områden av strategisk betydelse, med nationell och internationell medverkan. Regionens professionella kulturskapare utgör en viktig resurs för utbildningarnas innehåll.

Det är också viktigt att bredda kompetensen hos de fria kulturskapare som verkar i Halland, exempelvis genom olika fortbildningar i samverkan med expert- och yrkesmässig kompetens.

Stärka förutsättningarna för kulturföretagare

En del av de professionella kulturskaparna är verksamma i gränlandet mellan konstnärligt skapande och kommersiell verksamhet – de befinner sig i den så kallade kulturella och kreativa sektorn och är kulturföretagare. För att de ska kunna utveckla sin företagsamhet och ta del av de insatser och stöd som finns för företagsutveckling i Halland måste deras kännedom om dessa stödstrukturer öka.

Skapa former för samråd

Professionella kulturskapare ska ges möjlighet att medverka i en löpande uppföljning och förändring av Hallands kulturplan. Nya samråd, knutna till kulturens olika verksamhetsområden, ska genomföras.

Detta vill Region Halland

- Öka stödet till innovation, förnyelse och kulturutveckling
- Förstärka infrastrukturen för det fria skapandet
- Öka möjligheter till utbildning och fortbildning
- Stärka förutsättningarna för kulturentreprenörer
- Skapa former för samråd

Barn och unga

Lek, lust och fantasi är barns naturliga förhållningssätt till livet. Detta är också kulturens grundelement och förutsättningen för ett hälsosamt liv. Genom konst och kultur upptäcker barn sina inneboende möjligheter och hittar nya lösningar i livet.

Alla barn och unga i Halland ska ha tillgång till ett rikt kulturliv, med möjlighet till upplevelser och eget skapande. Kultur ska vara en självklar del av deras vardag i skola och på fritiden – oavsett var de bor eller vem de är. Barn och unga är ingen homogen grupp utan ska betraktas som en mångfald av individer.

FN:s barnkonvention

De prioriteringar i Hallands kulturplan som gäller barn och unga tar sin utgångspunkt i FN:s konvention om barns rättigheter: *"Barn har rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet, och samhället ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet"*. Barnkonventionen betonar också barns och ungas rätt att uttrycka sina åsikter och att få vara delaktiga i frågor som rör barn och unga.

Region Halland ska arbeta för att öka kunskapen om barnkonventionens innehåll och hur den kan omsättas i praktisk handling inom kulturens olika verksamhetsområden.

En gemensam vision

Prioriteringarna i kulturplanen utgår också från den långsiktiga vision för arbetet med kultur för barn och unga som 2009 arbetades fram av Region Halland. Visionen sammanfattas nedan.

Region Halland ska främja demokrati och åsiktsbildning genom att:

- bereda plats för barns och ungas uttryck och åsikter i kultur- och samhällsdebatten och ge dem möjligheter att påverka
- erbjuda barn och unga redskap som hjälper dem att förstå samtid och historia
- arbeta med genusfrågor, jämlikhet, mångfald och inkludering.

Region Halland ska främja kulturpedagogik genom att:

- ha en väl kommunicerad värdegrund och en pedagogisk profil där barn, unga och pedagogisk personal
- sträva efter kontinuerlig samverkan mellan skolans undervisning och kulturutbudet
- hitta nya former för dialog och för att förmedla kunskap och professionalitet över generationsgränserna.

Region Halland ska främja eget skapande genom att:

- stödja barn och unga i deras kreativa och innovativa processer och bejaka de kulturformer som växer fram
- med hjälp av konst och kultur skapa förutsättningar för barn och ungdomar att förstå sig själv och andra
- ge barn och unga en grund för livslångt framtida kulturutövande.

Region Halland ska främja kvalitet genom att:

- stödja barns och ungas möten med professionell kultur.

Barns och ungas tillgång till kultur är ett prioriterat område för samverkan mellan Region Halland och kommunerna. Den kommunala verksamheten är avgörande när det gäller barns och ungas möjlighet att skapa och uppleva kultur. Konst och kultur i skolan bidrar till att stärka och utveckla eleverna och till att minska sociala skillnader.

Med barn och unga menas i kulturplanen de som är upp till och med 18 år. Med unga vuxna menas de som är 19–25 år.

Utvecklingsmöjligheter

Ge barn och unga tillgång till alla konstformer

Barn och unga har rätt att ta del av alla konst- och kulturformer. Det innebär att Region Halland ska fortsätta sin samverkan med kommunerna för att implementera "Riktlinjer för regionalt stöd gällande kultur för barn och unga". Dessa riktlinjer syftar till att öka tillgängligheten till ett kulturutbud med hög konstnärlig kvalitet samt till att tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen mellan Region Halland och kommuner.

En viktig förutsättning för att barn och unga ska kunna ta del av kultur är att de kan ta sig till de platser där kulturen finns. Region Halland bör därför utveckla formerna för stöd till resor.

Det finns idag en struktur för att erbjuda kultur i förskola och grundskola. För gymnasieskolor saknas en sådan. Region Halland ska därför, i bred samverkan med andra aktörer, utveckla en arrangörsstruktur som ökar möjligheten för gymnasieungdomar att ta del av kulturutbud.

Öka barns och ungas delaktighet och inflytande

Barns och ungas tankar och idéer är en resurs för kulturutveckling. Genom projektet Ungt Nätverk, som är en mötesplats för erfarenhetsutbyte och stöd, kan deras initiativ och synpunkter tas tillvara och deras delaktighet i kulturutvecklingen öka. Region Halland ska stärka samarbetet med Ungt Nätverk och Riksteatern Halland, som har initierat nätverket.

Stärka barns och ungas deltagande i föreningslivet

Folkbildning och föreningsliv har stor betydelse för att ge barn och unga möjlighet att delta i kulturlivet och för inflytande över samhällsutvecklingen. En förutsättning är det finns tillgång till engagerade och kompetenta ungdomsledare inom idrottsrörelsen och ungdomsorganisationerna. För att öka samverkan mellan Region Halland och barn- och ungdomsverksamheten ska en fördjupad dialog skapas.

Stärka ungt arrangörskap

Det behövs en återväxt i arrangörsledet. För att skapa en sådan kan Region Halland arrangera utbildningar för unga. Inom ramen för det regionala stödet för kulturutveckling kan unga arrangörer stöttas.

Riksteatern Halland arbetar för att utveckla ungt arrangörskap i gymnasieskolor och folkhögskolor. Unga utbildas i arrangörskap och ledarskap, ges plats och inflytande i teaterföreningar och där sådana saknas byggs nya nätverk. Genom att bygga

samma arrangörsnätverk för gymnasieskolan med teaterföreningar kan en återväxt skapas även inom offentlig arrangörsverksamhet.

Detta vill Region Halland

- Ge barn och unga tillgång till alla konstformer
- Öka barns och ungas delaktighet och inflytande
- Stärka barns och ungas deltagande i föreningslivet
- Stärka ungt arrangörskap

Utvecklingsområden

I detta kapitel presenteras kulturplanens utvecklingsområden från A till Ö.

Art Inside Out

Art Inside Out är en regional kulturinstitution för konstnärligt skapande och möten med publik i rörliga och tvärkulturella former, så kallade kulturresidens.

Residensverksamheten innebär att kulturskapare under en period får möjlighet att verka i Halland. De erbjuds stöd i form av finansiering av personal, av teknisk infrastruktur, boende och arbetslokaler.

Genom residensen får kulturskaparna nya sammanhang att verka i och produktionsmöjligheterna inom olika konstformer ökar. Det dynamiska in- och utflöde över regions- och nationsgränser som residensen skapar ska etablera Halland som en viktig aktör för konstnärer, både nationellt och internationellt.

Art Inside Out är ett komplement till de kulturinstitutioner som finns i regionen. Genom residensen ska den konstnärliga utvecklingen i Halland stimuleras och regionens kulturskapare berikas.

Kulturresidensen ska också generera positiva effekter på det lokala kulturlivet och för kommunerna, inom exempelvis skola och besöksnäring och för inflyttning. Residensen ska bidra till att göra Halland till en attraktiv region.

Art Inside Out drivs gemensamt av Region Halland och kommunerna. En överenskommelse ligger till grund för verksamheten.

Utvecklingsmöjligheter

Etablera institutionen Art Inside Out i samverkan mellan Region Halland och kommuner

Art Inside Out ska drivas i samverkan mellan kommunerna och Region Halland. Verksamheten ska spridas och fördelas så jämnt som möjligt över kommunerna, med hänsyn till deras praktiska och ekonomiska förutsättningar. För att etablera institutionen ska Region Halland och kommunerna i samarbete med Statens kulturråd säkra en långsiktig finansiering av verksamheten.

Skapa tvärsektoriella och gränsöverskridande samarbeten

All verksamhet inom Art Inside Out ska vara gränsöverskridande mellan olika konstformer. Institutionen har ambitionen att skapa en konstnärlig förnyelse som utmanar synen på konstabegreppet, något som blir möjligt när kulturskaparna får verka i nya sammanhang och frigöra sin kreativitet. I alla residens ska därför nya samarbeten mellan konstformer sökas.

Art Inside Out ska också söka samarbeten med regionala konstnärer. Dessa ska bjudas in till residensen, exempelvis till ateljébesök, workshopar, föreläsningar, samtal och master classes.

Beakta barn och unga i alla residensproduktioner

Art Inside Out ska främja barns och ungas möte med professionella kulturskapare. I alla residensproduktioner ska barn och unga ges möjlighet att delta, exempelvis genom studiebesök och workshoppar, eller genom visning av residensets slutproduktion.

Redovisa resultaten av residensen för hallänningarna

Varje residens ska vara väl synligt i den kommun där verksamheten sker. Invånarna ska ges möjlighet till nya konstupplevelser genom att ta del av verksamheten och dess resultat. Residensen ska också bidra till att skapa attraktionskraft till såväl de enskilda kommunerna som till Halland som region.

Skapa samverkan med nordiska kulturinstitutioner

För att skapa en verksamhet med hög kvalitet ska Art Inside Out samverka med nationella och nordiska kulturinstitutioner. Sådana samarbeten kan ge en konstnärlig spets som innebär att Art Inside Outs position kan stärkas, såväl i Halland som nationellt.

Region Halland och kommunerna vill

- Etablera institutionen Art Inside Out i samverkan mellan Region Halland och kommuner
- Skapa tvärssektoriella och gränsöverskridande samarbeten
- Beakta barn och unga i alla residensproduktioner
- Redovisa resultaten av residensen för hallänningarna
- Skapa samverkan med nordiska kulturinstitutioner

Bild och form

Bild- och formområdet innefattar bildkonst, arkitektur, fotografi, skulptur, form och design, men också olika gränsöverskridande uttryck där samtidskonsten ofta befinner sig. Denna undersöker och problematiserar, rör sig fritt och låter sig inte begränsas av samhällsområden, genrer eller fasta definitioner.

Halland har goda förutsättningar att utvecklas till en av Sveriges mest attraktiva regioner för bild- och formkonst. Museernas samlingar är av nationellt och internationellt intresse; de har unika konstskatter med bland annat folkkonst och konst av Halmstadgruppen och Varbergsskolan. Landskapets skiftande natur liksom attraktiva boende- och livsmiljöer med närhet till större städer är tilltalande för konstnärer. Flera kommuner har bild- och formkonst som ett profilområde och vill tillsammans med Region Halland utveckla satsningen till att omfatta hela regionen.

Bild- och formområdets infrastruktur

Halland har ett rikt konstliv med många aktörer: konstmuseer, konsthallar, gallerier, bild- och formkonstnärer, konstnärsföreningar, konstföreningar med mera. Bild- och formområdets infrastruktur och konstens ställning stärks genom samarbeten mellan aktörerna, och genom att den fria konsten verkar som en obunden kraft.

Stiftelsen Hallands läns museer bedriver och utvecklar regional museiverksamhet, med huvudsaklig inriktning på konst och kulturarv. Den bedriver och utvecklar också regionalt kulturmiljöarbete. Med sin verksamhet bidrar stiftelsen till det demokratiska samhällets utveckling genom publik verksamhet, uppdragsverksamhet, kunskapsuppbyggnad och genom en aktiv förvaltning av sina samlingar. Stiftelsen är en aktiv part i det regionala utvecklingsarbetet när det gäller konst och kulturarv, och bidrar till att förverkliga den regionala kulturpolitikens basuppdrag. Arbetet kännetecknas av ett brett och inkluderande konst- och kulturbegrepp och bedrivs i ständig dialog med omvärlden – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Stiftelsen beskriver, tillgängliggör och problematiserar det förflutna, nuet och framtiden. Utställningar och annan publik verksamhet präglas av allsidighet, öppenhet och kvalitet. Den upprätthåller hög kompetens inom sina ämnesområden och kan belysa dessa ur olika perspektiv.

Verksamhet finns på flera orter, men utgår från Hallands Konstmuseum i Halmstad och Hallands kulturhistoriska museum i Varberg. Stiftelsen ska särskilt spegla det lokala kulturarvet i Halmstad och Varberg.

Hallands kulturplan (inklusive bilaga) utgör, genom beslut i regionfullmäktige, det kulturpolitiska styrdokumentet för Stiftelsen Hallands läns museer.

Hallands konstmuseum samlar, visar och vårdar konst. Museet har en omfattande samling med konst och kulturhistoriska föremål från Halland och, genom Svea Larsons donationsfond, goda möjligheter att komplettera och utvidga denna. I den publika verksamheten ingår tillfälliga utställningar, stadsvandringar, program och pedagogisk verksamhet för skola och allmänhet. Förutom museibygnaden på Tollsgatan i Halmstad förvaltar Hallands Konstmuseum också Friluftsmuseet Hallandsgården, där publik verksamhet bedrivs sommartid. Genom sin verksamhet medverkar museet till att utveckla spets, kvalitet och förnyelse inom konst och kultur.

Konst i Halland är ett regionalt resurscentrum som drivs av Hallands Konstmuseum genom en överenskommelse i samverkan med Region Halland. Resurscentrumet arbetar med utvecklingsfrågor inom bild- och formområdet och verkar för att stärka aktiva scener för samtidskonst. Konst i Halland driver också ett regionalt nätverk för utställningsarrangörer. I detta diskuteras allt från gemensamma frågor kring upphovsrätt och avtal, till fortbildningar, offentlig konst, pedagogik och visningsmöjligheter för halländsk konst. Dessutom ger Konst i Halland möjlighet till vistelsestipendier för att stimulera internationella utbyten och samarbeten.

Via Konstexpressen, som är Konst i Hallands mobila konstpedagogiska resurs, engageras halländska konstnärer i projekt för barn och unga i Halland.

För att tillgängliggöra information om halländska konstnärer och regionalt konstutbud finns den digitala samlingsplatsen och informationskanalen konstihalland.se.

Flera lokala konstmuseer är av regionalt intresse och har inriktningar som kompletterar tillgången till bild- och formkonst i Halland. Region Halland har en överenskommelse med Halmstads kommun för Mjellby Konstmuseum som centrum för surrealistisk konst och regional arena för kulturverksamhet. En liknande överenskommelse har tecknats med Falkenbergs kommun för Falkenbergs museum som regional drivkraft och arena för design samt med Laholms kommun för Teckningsmuseet i Laholm som centrum för teckningskonst och regional arena för kulturverksamhet.

Region Halland har även en överenskommelse med kulturföreningen Harp Art Lab för att utveckla en mötesplats för experimentell ljudkonst. Föreningen ska verka som en fri, innovativ och obunden kraft inom kulturlivet.

Konstnärers ekonomiska villkor kan stärkas genom att MU-avtalet tillämpas som en riktlinje för konstnärers rätt till ersättning vid utställningar.

1-procentsrekommendationen tillämpas av Region Halland vid konstnärlig miljögestaltning. Region Halland vill rikta särskilt fokus på hur konstnärlig gestaltning i samband med om- och nybyggnation kan verka förebildligt ur perspektiven miljöhänsyn, hälsa och hållbarhet.

Nya idéer och initiativ inom konstområdet kan stödjas med projektbidrag.

När det gäller utbildning finns en grundläggande bild- och konstlinje på Löftadalens folkhögskola. Studieförbunden har en omfattande cirkelverksamhet inom bild- och formområdet.

Utvecklingsmöjligheter

Öka möjligheterna att visa konst av nationell och internationell betydelse

Med utökade och mer ändamålsenliga lokaler på Hallands konstmuseum får regionens konstliv helt nya förutsättningar – det blir möjligt att visa konst av nationell och internationell betydelse. Museet får också förbättrade möjligheter att fungera som bas för det regionala utvecklingsarbetet för konst i hela Halland.

Nya och utökade lokaler ger också förutsättningar att visa konst och konsthantverk från Halland med nya perspektiv. Regionala kvaliteter kan lyftas fram och placeras i ett större nationellt sammanhang genom målmedvetna satsningar på vissa konstnärer och typer av utställningar. Exempelvis skulle verk av Olle Baertling, Halmstadgruppen och Edvin Öhrström eller samlingarna med bonadsmåleri, keramik, folkkonst och stickat kunna användas för att förklara hur det regionala och det nationella hänger ihop, och för att visa att ett regionalt konstmuseum kan ha betydelse även nationellt.

Likaså finns det förutsättningar att arbeta i gränstrakterna mot det kulturhistoriska fältet genom den unika folkkonstsamling som museet äger. På detta område kan nya samarbeten sökas och arbetet berikas, i och med att Hallands kulturhistoriska museum i Varberg ingår i Stiftelsen Hallands läns museers organisation.

Genom de möjligheter som nya och utökade lokaler ger, kan museets gränsöverskridande förhållningssätt stärkas, och därmed även museets identitet.

Om- och tillbyggnaden innebär också att museet ska utvecklas till en mer tillgänglig, interaktiv och social mötesplats där upplevelse varvas med fördjupad kunskap. Därigenom blir museet en förankrad och angelägen verksamhet för invånare och besökare.

Delta aktivt i samtal om angelägna frågor i samtiden

Hallands Konstmuseum ska genomsyras av ett inkluderande synsätt, en tillgänglig atmosfär och ett tilltal som tar publikens nyfikenhet på allvar. En så kallad community-aspekt ska vara central, det vill säga att museet ska bedriva sin verksamhet i samverkan med omgivande samhälle och organisationer. Museet blir därmed en deltagare i samtal om samtiden, och ett dynamiskt in- och utflöde av idéer skapas.

Samverka för mer konst i hela Halland

För att ge alla hallänningar tillgång till berikande konst- och kulturupplevelser krävs att konstmuseet och Konst i Halland samverkar med lokala och regionala konst- och kulturverksamheter, med konstnärer och med föreningsliv. Detta är också en förutsättning för att utveckla och spegla konst och kulturarv.

Museet ska driva sin verksamhet med ett regionalt perspektiv för att främja tillgången till konst av hög kvalitet i hela Halland. Konst och konsthantverk från samlingarna ska visas på olika scener i hela regionen; på nya platser, i nya miljöer och nya sammanhang, och såväl i historiskt som i samtida perspektiv.

Som ett led i arbetet kan museet fortsätta att placera verk i det offentliga rummet i varje halländsk kommun, med stöd från Svea Larsons donationsfond. Museet kan också låna ut verk ur konstsamlingen till olika scener i Halland och samarbeta med

kommuner kring utställningsverksamhet. Här utgör Konst i Hallands nätverk för regionala och kommunala utställningsarenor en naturlig samarbetspartner.

Skapa kontaktnät för nationell och internationell utblick

Ett sätt att skapa internationella kontakter är att låna ut konstsamlingar till andra länder, liksom även till andra regioner i Sverige. Därigenom kan konst och konsthantverk med halländsk anknytning synliggöras i omvärlden.

Låneverksamheten kan också öka möjligheterna att arrangera utställningar med verk av hög internationell kvalitet från andra museer.

Internationella kontaktnät kan även skapas genom EU-projekt. I projektet In Site, som pågick 2012–2014 kopplades kulturarv och kulturhistoriska platser ihop med samtida konst. Erfarenheterna var värdefulla och kan användas i framöver, inte minst i projekt inom EU-programmet Kreativa Europa.

Öka insatserna för kunskap och bildning

Ett pedagogiskt förhållningssätt ska genomsyra konstmuseets arbete. Den verksamhet för skolor och allmänhet som bedrivs idag innefattar såväl konstpedagogik som pedagogik byggd kring den lokala historien, med flera aktiviteter förlagda till bland annat friluftsmuseet Hallandsgården.

Genom Konst i Hallands mobila konstpedagogiska resurs, Konstexpressen, främjas alla barns och ungas möte med professionell konst. För att bedriva kvalitativ pedagogisk verksamhet för barn och unga pågår ett målmedvetet arbete för att etablera långsiktiga samarbeten med skolan.

Utbildning i konstpedagogik erbjuds i samverkan med Högskolan i Halmstad, där museets samlingar och lokaler utnyttjas som laborativ lärmiljö.

Genom forskning och dokumentation ska museet sprida kunskap samtidigt som det utmanar gängse föreställningar om konst och kultur.

Högre konstnärliga utbildningar saknas i Halland. För att ändå kunna erbjuda kvalitativ fortbildning ska Hallands Konstmuseum och Konst i Halland verka för samarbeten med konsthögskolor, högskolor och andra aktörer. Det finns även behov av ytterligare en grundläggande konstutbildning. Region Halland och kommunerna kan verka för att en sådan skapas.

Vidga vyerna genom Artists in Residence och Master Classes

Artists in Residence är utbytesprogram för konstnärer, och betydelsefulla när det gäller att skapa aktiva scener i Halland för svensk och internationell samtidskonst. Genom Konst i Halland genomförs två varianter, dels stipendier för vistelse utomlands eller på annan ort i Sverige, dels utbytesprogram där internationella konstnärer bjuds in. Genom Artists in Residence får halländska konstnärer möjlighet att knyta kontakter med olika internationella parter, vilket ger konstlivet i Halland ett dynamiskt in- och utflöde av idéer.

Inom ramen för Artists in Residence kan Konst i Halland och Konstmuseet utveckla ett koncept med forskning och så kallade Master Classes där inbjudna konstnärer av internationell rang deltar. Museets samlingar kan tjäna som inspiration för forskning och konstnärerna kan erbjudas attraktiva seminarier med högkvalitativa program. I

samband med residensen kan publika aktiviteter arrangeras för allmänhet men också för skola och inbjudna kulturutövare. Residensen kan arrangeras i interregional samverkan.

Skapa nya utställningsmöjligheter och attraktiva besöksmål

Regionala bild- och formkonstnärer behöver fler utställningsmöjligheter i Halland, något som också ökar hallänningarnas tillgång till konst. Konst i Halland kan i samverkan med kommunerna verka för fler utställningsmöjligheter för halländska konstnärer och konsthantverkare.

Teckningsmuseet i Laholm, Mjellby Konstmuseum och Falkenbergers museum fungerar som mötesplatser för kunskap och bildning och som attraktiva besöksmål. De överenskommelser som Region Halland har med kommunerna om dessa museer som arenor med olika inriktning inom bild, form och design kan utvecklas vidare.

Detta vill Region Halland:

- Öka möjligheterna att visa konst av nationell och internationell betydelse
- Delta aktivt i samtal om samtiden
- Samverka för mer konst i hela Halland
- Skapa kontaktnät för nationell och internationell utblick
- Öka insatserna för kunskap och bildning
- Vidga vyerna genom Artists in Residence och Master Classes
- Skapa nya utställningsmöjligheter och attraktiva besöksmål

Dans

Dansområdet präglas av konstnärer som samverkar över gränser: geografiska, innehållsmässiga och som gäller det konstnärliga uttrycket. Dans kan vara ordlös och traditionell – eller koreograferad textbaserad happening. Gränsdragningen mellan dans, rörelse och performance är flytande. Samhället präglar samtidskonsten och därmed också danskonsten i Halland.

Alla hallänningar, från de yngsta till de äldsta, ska ha tillgång till dansupplevelser inom alla områden och genrer. Dansutbudet ska spegla mångfalden i det halländska samhället.

Dansens infrastruktur

Det regionala utvecklingsarbetet inom dans innebär att främja dansen, såväl för publik som för utövare, och med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp. En hållbar infrastruktur för dans är under uppbyggnad och nya spelplatser undersöks. Andra viktiga uppdrag är att producera och förmedla föreställningar, att samordna och att ge stöd, utbildning och inspiration till arrangörer och utövare.

Rum för Dans är en kulturinstitution som drivs av Region Halland, Falkenbergs kommun och Kungsbacka kommun och har etablerats för att skapa en stabil struktur för dans i Halland. Institutionen ska göra dansen mer lättillgänglig genom produktion och arrangemang, och bidra till utveckling och förnyelse av konstområdet.

Satsningen har inneburit att många högkvalitativa produktioner tas fram i Halland och att Rum för Dans har blivit en viktig part i en nationell produktionsstrategi. Genom gästspel, kringarrangemang och residensverksamhet knyts nationella och internationella artister och ensembler tillfälligt till arenorna och Halland. På detta sätt erbjuds regionens invånare att ta del av högkvalitativ danskonst, både som publik och aktiva utövare.

Arrangörer är även Varbergs teaterförening, Teater Halland och Halmstads kommun. Genom samarbeten mellan Rum för Dans och teaterföreningar, kommuner med flera erbjuds regionens invånare möjligheten att resa till dansföreställningar på scenerna i Kungsbacka och Falkenberg.

En viktig samarbetspartner är Dansnät Sverige, ett nationellt arrangörsnätverk som möjliggör turnéer för scenkonst av nationella och internationella koreografer och kompanier. Tillsammans har de parter som ingår i nätverket utvecklat en modell för att gemensamt producera föreställningskoncept, kallad Nationell samproduktion.

På utbildningsområdet är kommunerna viktiga aktörer, med kulturskolor och estetiska program vid gymnasieskolor. Studieförbunden har ett rikt utbud av danskurser och Löftadalens folkhögskola erbjuder regionens enda eftergymnasiala dansutbildning.

Utvecklingsmöjligheter

Utveckla publikarbetet för att nå nya grupper

Arbetet med att etablera och utveckla institutionen Rum för Dans ska fortsätta. Det innebär bland annat ett målmedvetet publikarbete där ett tydligt fokus ska ligga på en fördjupad dialog med publiken om det konstnärliga innehållet. Arbetet med digitala verktyg ska utvecklas för att skapa delaktighet och för att öka kunskapen om utbud och verksamhet.

Ett ökat antal arrangemang, liksom arrangemang på nya platser, samt samarbete med kommunerna runt transporter till dansscenerna är andra sätt att behålla publik och att nå nya grupper.

Skapa fler samproduktioner och utveckla residensverksamheten

I utvecklingen av dansen i Halland spelar residensverksamhet stor roll. Denna har gjort att Rum för Dans numera är en samverkansinstitution av nationellt och internationellt intresse.

Residensverksamheten bedrivs i två varianter: dels samproduktion med ett danskompani som resulterar i en föreställning, dels residensprogram där Rum för Dans tillhandahåller lokaler, teknisk support, producentstöd och boende. Den sista varianten vänder sig till danskonstnärer och dansgrupper som befinner sig i en arbetsprocess.

Utvecklingen av båda residensformerna ska fortsätta, med inriktning på samproduktioner med nationella dansinstitutioner och grupper av danskonstnärer, och på att möjliggöra residens för internationella danskonstnärer.

En viktig möjlighet för samproduktion finns också inom Sydsvensk samverkan, ett interregionalt forum med uppdrag att skapa samverkan runt dans.

Öka det internationella utbytet för ökad konstnärlig kvalitet

Dansen är internationell till sin natur; professionella dansare är ofta verksamma i flera länder. Rum för Dans medverkar redan i olika nätverk för inspiration och omvärldsbevakning samt i mer konkreta samarbeten för konstnärliga utbyten och utveckling. Detta arbete ska utökas och vidareutvecklas. Samarbetspartnern Dansnät Sverige ger Halland tillgång till internationella gästspel.

Öka tillgängligheten till dans för unga

Ungas möjlighet att utöva dans, att utvecklas genom projekt, få inspiration och ta del av ett professionellt dansutbud ska förbättras. Genom att stimulera till eget kreativt skapande, exempelvis via tävlingen Skapa Dans, mentorskap och samarbete mellan utbildare, aktörer och unga, ska det lokala danslivet utvecklas.

Utveckla en arena för halländskt dansliv

Halländska dansare ska stärkas genom en årligen återkommande arena för att synliggöra deras verksamhet inför en publik och för att utveckla en mötesplats för dem som konstnärer.

Detta vill Region Halland

- Utveckla publikarbetet för att nå nya grupper
- Skapa fler samproduktioner och utveckla residensverksamheten
- Öka det internationella utbytet för ökad kvalitet
- Öka tillgängligheten till dans för unga
- Utveckla en arena för halländskt dansliv

Enskilda arkiv

I arkiven bevaras vårt kulturarv. De innehåller text, bild, film, ljud och föremål som låter oss möta såväl enskilda människor som företag, föreningar och verksamheter som har format vår samhällsutveckling. Arkiven utgör kttet i förståelsen av vår historia. Utan en länk tillbaka i tiden – utan arkivmaterial – förlorar vi kunskapen om hur vårt moderna samhälle har växt fram.

Arkiven har betydelse för demokrati, öppenhet och kunskapsutveckling i samhället och utgör också en viktig del av det nationella kulturarvet. Deras material ska värnas, vårdas och framför allt användas.

Enskilda arkiv härrör från privatpersoner, föreningar, organisationer, företag, släkter, stiftelser och liknande.

De enskilda arkiven ska vara tillgängliga för invånare, skola och forskare.

De enskilda arkivens infrastruktur

De enskilda arkivens utveckling är en gemensam angelägenhet för Region Halland och kommunerna. Det regionala utvecklingsarbetet ska stödja arkivens samverkan och utveckling.

Landskapet för de enskilda arkiven i Halland utgörs av många olika arkiv som förvaras och hanteras av en rad olika institutioner och individer. Aktörerna är offentliga, privata och ideella.

Folkrörelsearkiven i norra respektive i södra Halland samlar arkivmaterial från föreningar, exempelvis fackföreningar, intresseföreningar och idrottsföreningar. Hallands Näringslivs Arkiv tar emot och bevarar arkivalier från verksamma och nerlagda företag. Nykterhetsfolkets länsarkiv är ett av landets äldsta folkrörelsearkiv och omfattar föreningar och organisationer med anknytning till nykterhetsrörelsen.

Efter en samordning av de nämnda arkiven finns dessa dels på Hallands kulturhistoriska museum i Varberg, dels i Rörelsens Hus i Halmstad. Region Halland har tecknat en överenskommelse med Hallands kulturhistoriska museum för utveckling av de enskilda arkivens arbete.

Till de enskilda arkiven hör även hembygdsföreningarnas arkiv, som oftast innehåller handlingar och annat material som knyter an till den enskilda föreningens och dess hembygds verksamhet och historia.

De nämnda förvaltarna av de enskilda arkiven samverkar genom den ideella föreningen Hallands Arkivförbund (HAF).

Ytterligare enskilda arkiv i Halland förvaltas av Länsstyrelsen och andra myndigheter. Kommunernas arkiv inrymmer, förutom kommunalt arkivmaterial, en mindre mängd enskilda arkiv som har överlämnats eller deponerats av personer eller föreningar.

Utvecklingsmöjligheter

Öka de enskilda arkivens tillgänglighet

För att göra arkivmaterialet tillgängligt ska folkrörelsearkiven och näringslivsarkivet erbjuda god service med generösa öppettider. Det ska finnas forskarplatser och goda utrymmen för skolklasser, studenter och andra intresserade som vill göra besök och ta del av arkivens material. Arkiven ska också bedriva en aktiv utåtriktad verksamhet, med föreläsningar, skolprojekt och Arkivens dag.

En annan viktig åtgärd är den digitalisering som innebär att arkivens innehåll ska vara sökbara på webben. De många möjligheter som finns att ta del av arkivmaterialet utnyttjas dock för lite idag. Det behövs därför ett intensifierat och mer målmedvetet arbete för att öka kunskapen om de möjligheter som arkiven kan erbjuda.

Förtydliga ansvaret för stöd till enskilda arkiv

Mycket arkivmaterial från kommunerna förvaras i folkrörelsearkiven och i näringslivsarkivet, där förvaltningen görs i utbyte mot en avgift som betalas av exempelvis den förening som står som huvudman för materialet – en form av deposition. Om föreningen upphör försvinner möjligheten till finansiering och materialet betecknas som ägarlost. I de flesta fall väljer arkiven att ändå bevara och i Halland finns därför en stor mängd ägarlösa arkiv. För att hantera och bekosta dessa bör en permanent och hållbar lösning arbetas fram i samverkan mellan folkrörelsearkiven, näringslivsarkivet, kommunerna och Region Halland.

Implementera och genomföra arkivens bevarandeplan

Att samla in och vårda ett representativt arkivmaterial för verksamheter, personer, företag och föreningar som finns eller har funnits i Halland, är en prioriterad uppgift för arkiven. En plan, gemensam för de enskilda arkiven, har tagits fram och ska implementeras. Den ska säkerställa att arkiven samlar, bevarar och tillgängliggör ett material som speglar samhällsutvecklingen och en kulturell representativ mångfald.

Öka samverkan med andra samhällsfunktioner

Arkiven är självständiga samarbetsparter för museer, bibliotek, skolor med flera. Deras verksamhet vilar på ett ideellt engagemang som är viktigt att ta tillvara – samtidigt som stöd av regional arkivkompetens ska erbjudas.

För att arkiven ska bli en självständig samarbetspartner för skolor så måste arkivpedagogiken för barn och unga utvecklas.

Detta vill Region Halland

- Öka de enskilda arkivens tillgänglighet
- Förtydliga ansvaret för stöd till enskilda arkiv
- Implementera och genomför arkivens bevarandeplan
- Öka samverkan med andra samhällsfunktioner

Film och rörlig bild

Filmen och den rörliga bilden är en stark kraft i samhället. Mycket nyskapande och konstnärligt intressant film kommer från Halland och flera framgångsrika filmare bor och verkar här. Många av filmarnas produktioner visas både nationellt och internationellt, vilket bidrar till att göra Halland synligt. Det intressanta läget mellan Film i Skåne och Film Väst bidrar till att de vill etablera sig här.

Rörlig bild är ett vidare begrepp för film, tv och video, och kan dessutom vara interaktivt, som i spelkultur.

Filmens och den rörliga bildens infrastruktur

Det regionala utvecklingsarbetet för film och rörlig bild ska stimulera idéer och initiativ som för halländsk film och filmproduktion framåt. Stöd ska ges till produktion av hög kvalitet och en halländsk filmprofil ska utvecklas. Filmen som en del i det lokala och regionala kulturlivet ska stärkas, kunskapen om och intresset för film och rörlig bild ska ökas och ungas eget filmskapande främjas.

I samtliga sex kommuner i Halland bedrivs skolbioverksamhet och projektutveckling inom film- och medieområdet, riktad till grund- och gymnasieskolan. I alla kommuner finns biografer; merparten är digitaliserade och utrustade för 3D-teknik. Visningslokaler finns också i bibliotek och kulturhus, vilket gör att möjligheterna till alternativa visningar och spridning av film är goda. I flera kommuner finns filmstudior eller filmklubbar.

Utvecklingen av filmen i Halland bygger på en mångårig samverkan i ett nätverk bestående av Kultur i Halland, Katrinebergs folkhögskola, Högskolan i Halmstad, enskilda filmare, kulturskolor, kommuner och branschföretag. Den samlade kunskapen inom nätverket utgör en värdefull resurs för filmens utveckling i regionen.

Ett regionalt resurscentrum för film finns på Katrinebergs folkhögskola. Det drivs genom ett samarbete mellan folkhögskolan och Kultur i Halland, och inryms i skolans nya kulturhus för filmverksamhet, Studio 114. Resurscentrumet är en teknisk och pedagogisk resurs för såväl skolans filmverksamhet som för filmare i Halland.

God möjlighet till eftergymnasial filmutbildning finns på Katrinebergs folkhögskola, där Studio 114 har blivit en fast punkt för skolans filmlinje. På Sturegymnasiet i Halmstad har det estetiska programmet en filminriktning med riksintag. Skolan har ett samarbete med Akademi Valands filmutbildning, som ger en fruktbar samverkan mellan bredd och spets. Högskolan i Halmstad utbildar i filmvetenskap.

Utvecklingsmöjligheter

Öka kunskapen om film och rörlig bild

Samhället blir alltmer bildbaserat. Att kunna tolka, analysera och förstå hur medier verkar och att lära sig ett kritiskt granskande förhållningsätt är därför avgörande för att kunna vara delaktig i det demokratiska samhället. För detta krävs kunskap om hur kommunikation via film och rörlig bild fungerar.

När det gäller barn och unga har skolan, där film och rörlig bild utgör betydelsefulla och självklara pedagogiska verktyg, en viktig uppgift. I det mediepedagogiska utvecklingsarbetet och även i Skapande skola, ska det regionala utvecklingsarbetet

för film erbjuda konstnärlig kompetens och fördjupad kunskap i att använda film och rörlig bild i undervisningen.

Underlätta övergången från eget skapande till professionell filmproduktion

De regionala insatserna för filmutveckling ska skapa långsiktiga förutsättningar för professionell filmproduktion i Halland. Avgörande för att lyckas är att Katrinebergs folkhögskola och dess resurscentrum för film kan vara en drivkraft för ungas filmskapande. Detta blir möjligt genom exempelvis talangutveckling, fortbildning, mentorsprogram och utlåning av teknik. Liknande överbyggande insatser kan göras genom en samverkan med Sturegymnasiet i Halmstad.

Det glapp som finns mellan filmutbildning och etablering i branschen kan överbryggas genom stöd till unga filmskapare.

Förbättra förutsättningarna för regional filmproduktion

Region Halland ska skapa förutsättningar för aktiva yrkesutövare inom film och rörlig bild att bo och verka i Halland. Detta ska ske bland annat genom ett stöd till film och rörlig bild för filmproduktion och filmare med anknytning till Halland. Andra viktiga insatser är att erbjuda residens för filmare och att verka för nya samarbeten, exempelvis mellan talanger och professionella. Insatserna ska främja en social, etnisk och kulturell mångfald.

Fördjupa internationella samarbeten

Region Halland har lång erfarenhet av internationella nätverk och projekt när det gäller utbyten med filmare över hela världen. Detta arbete behöver fördjupas ytterligare för att placera filmare med anknytning till Halland i ett globalt sammanhang och för att berika den halländska filmproduktionen. En lämplig form är att bjuda internationella filmkonstnärer till residens i Halland, en annan att vara värd för träffar med internationella nätverk.

Förstärka infrastrukturen för spridning och visning

Region Halland vill främja ett breddat filmutbud för barn, unga och vuxna, bland annat genom stöd till visning och spridning av kvalitetsfilm på biograf, i skolan och i andra visningslokaler. För att nå en större publik ska nya platser och nya sammanhang för filmvisning undersökas, exempelvis genom att sprida Doc Lounge-konceptet till fler kommuner.

Underlätta för visning av halländsk film

Ett angeläget arbete är att synliggöra kvalitetsfilm som produceras i regionen. Särskilt kort- och dokumentärfilm behöver bättre möjligheter att nå ut till den halländska publiken. Det behövs fler arrangörer och en samverkan mellan dessa behöver främjas. Det är också viktigt att skapa nationell uppmärksamhet för halländsk film för att nå en ökad spridning.

Detta vill Region Halland

- Öka kunskapen om film och rörlig bild
- Underlätta övergången från eget skapande till professionell filmproduktion
- Förbättra förutsättningarna för regional filmproduktion
- Fördjupa internationella samarbeten

- Förstärka infrastrukturen för spridning och visning
- Underlätta för visning av halländsk film

Folkbildning, föreningsliv och det ideella kulturlivet

Folkbildning, föreningsliv och det ideella kulturlivet är betydelsefulla aktörer när det gäller utvecklingen av Hallands kulturliv. I studieförbund, ideella föreningar, idrottsrörelsen, aktionsbaserade grupper, trossamfund och liknande möts människor i ett ideellt engagemang som skapar gemenskap och social sammanhållning.

Dessa organisationer fungerar som mötesplatser där samspel mellan människor utvecklas och demokratiskolning sker. De ger röst åt breda grupper i samhället. Folkbildningens och föreningslivets verksamhet medverkar till att skapa en attraktiv livsmiljö – både i de halländska städerna och på landsbygden – och främjar hälsa, företagsamhet, bildning och kultur.

I Halland finns en lång tradition av samarbete mellan Region Halland och dessa organisationer för att formulera och genomföra den regionala kulturpolitiken. De är dessutom en viktig part för all regional utveckling.

Folkbildning, föreningsliv och ideellt kulturliv ingår i civilsamhället, som enligt regeringens definition är: *”En arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen”*. Ett gemensamt drag för civilsamhällets är att dess drivande kraft är det ideella engagemanget.

Enligt den regionala utvecklingsstrategin *Bästa livsplatsen – Region Hallands utvecklingsstrategi 2005–2020*, liksom de till utvecklingsstrategin kopplade dokumenten *Hallands kulturplan 2017–2020* och *Tillväxtstrategi för Halland 2014–2020*, har såväl offentliga som privata och civilsamhällets aktörer medansvar för genomförandet av utvecklingsstrategins mål. Detta gäller inte minst att *”Halland år 2020 ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region än år 2014”*. För att nå det målet spelar civilsamhällets organisationer en viktig roll.

Infrastruktur

Exempel på aktörer inom folkbildningen, föreningslivet och det ideella kulturlivet är Hallands bildningsförbund, studieförbunden, folkhögskolor, hembygdsrörelsen, folkrörelsearkiven och Riksteatern Halland. Även barn- och ungdomsorganisationer, pensionärsorganisationer, de religiösa samfunden, idrottsrörelsen och funktionshinderrörelsen har en verksamhet som i många fall anknyter till kulturlivet. Det samma gäller föreläsningföreningar, lokalhållande föreningar, Friluftsförbundet och Föreningen Norden.

Kommunerna beslutar om utformning och omfattning av stöd till civilsamhället lokalt.

Hallands bildningsförbund är folkbildningens intresseorganisation i Halland. Medlemmarna består av studieförbundens distriktsorganisationer, folkhögskolor och Stiftelsen Hallands läns museer. Dessutom är bildningsförbundet genom Halländska hembygdsrådet länsorganisation för hembygdsrörelsen och medlem i Sveriges hembygdsförbund.

Hallands bildningsförbund har flera roller när det gäller genomförandet av Hallands kulturplan. Förbundet stöder och främjar utveckling och förmedling av konst- och kulturprogram av hög kvalitet i äldreomsorg, handikappomsorg och i föreningsliv. Det innebär också att förbundet medverkar i arbetet med att öka kunskapen om kulturens

betydelse för hälsa och välbefinnande. Bildningsförbundet är dessutom en bildningsdriven kraft för halländska kulturprojekt och evenemang. En central del i arbetet är att underlätta utvecklingen av kompetenser hos unga kulturskapare via samverkan med professionella kulturskapare.

Hembygdsrörelsen är en kulturell folkrörelse som finns i alla Hallands kommuner. Hembygdsrörelsen förmedlar kunskap och stimulerar till bildning om kulturarv. Den förvaltar ett hundratal kulturarvsbyggnader, bygdemuseer och lokala arkiv. På regional nivå samordnas hembygdsverksamheten av Halländska Hembygdsrådet, som administreras av Hallands bildningsförbund.

De studieförbund som är verksamma i Halland är ABF, Bilda, Folkuniversitetet, Ibn Rushd, Kulturens bildningsverksamhet, Medborgarskolan, NBV, Sensus, Studieförbundet, SISU Idrottsutbildarna och Studieförbundet Vuxenskolan.

Region Halland ger anslag till studieförbundens distriktsnivå. Syftet är att stödja verksamhet som ger människor möjlighet att påverka sin livssituation och som skapar engagemang för att delta i samhällsutvecklingen genom exempelvis politiskt, kulturellt eller fackligt arbete. Studieförbundens verksamhet bidrar till att utjämna utbildningsklyftor, höjer bildnings- och utbildningsnivån i samhället och ökar delaktigheten i kulturlivet. En utgångspunkt är respektive studieförbunds idémässigt förankrade mål. Studiedistriktet ska använda anslaget för den regionala verksamheten i Halland inom områdena verksamhetsutveckling, utbildning, kultur.

Studieförbunden är ett värdefullt stöd för merparten av Hallands ideella kulturarrangörer. Genom egna arrangemang och sådana som sker i samverkan med föreningar eller andra parter, är studieförbunden tillsammans Hallands största kulturarrangör. De har därmed en viktig roll då det gäller att skapa arbetstillfällen för professionella kulturskapare.

Katrinebergs och Löftadalens folkhögskolor är viktiga delar av den regionala kulturverksamheten. De ägs och drivs av Region Halland och erbjuder bland annat utbildningarna bild- och konstlinje, danslinje, singer–songwriterlinje, film linje, skådespelarlinje samt ett flertal korta kurser.

Studieförbunden och folkhögskolorna är utbildningsalternativ för såväl vuxna kulturutövare som för unga som har lämnat gymnasieutbildningen. De erbjuder en möjlighet till fortsatt utveckling av det egna kulturskapandet för dem som inte går direkt vidare till högre utbildning med kulturinriktning, eller till utbildning med inriktning mot professionell kulturverksamhet.

Riksteatern Halland är en regional riksteaterförening som arbetar för att invånarna i Halland ska få tillgång till scenkonst av hög kvalitet. Samordning, arrangörsstöd och opinionsbildning är en stor del i arbetet. Föreningen driver utveckling för teaterföreningar och andra arrangörer, samt för barn och ungas eget skapande, unga arrangörer och med nya scenkonstformer på repertoaren för en ung publik. Det innebär att också uppmärksamma möjligheterna i nya miljöer, nya platser och sammanhang för teater och samverkan med nya arrangörer. Riksteatern främjar och förmedlar också kunskap och bildning om scenkonst med särskild inriktning på teater. Riksteatern Halland samordnar Ungt nätverk med syftet att stimulera ungt arrangörskap och delaktighet och inflytande för ungdomar.

Hallands kulturförbund har bildats för att skapa ökad samverkan mellan aktörerna i den ideella kultursektorn. Att utveckla arrangörsledet och att finna praktiska vägar för en löpande kulturdialog i regionen är några av förbundets uppgifter.

De religiösa samfunderna bedriver på olika sätt en omfattande kulturverksamhet: de finns bland landets största konsertarrangörer och har en omfattande körverksamhet. Svenska kyrkan förvaltar kyrkobyggnader som räknas till Sveriges största sammanhållna kulturarv.

Idrottsrörelsen hör till de största och mest aktiva folkrörelserna i Sverige. I Halland bedriver den länets största ungdomsverksamhet. Hallands Idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna fyller en viktig roll för de många aktiva idrottsutövare som söker kunskap inom olika områden. Att skapa intresse för ledarskap är ett prioriterat område och att bilda och utbilda idrottsrörelsens organisations- och aktivitetsledare har därför fokus i bildningsverksamheten.

Region Halland stöder ungdomsorganisationer vars verksamhet främjar ungdomars intressen och är öppen för alla ungdomar i Halland. Anslaget ges till ungdomsorganisationens distriktsnivå, som ska använda anslaget för regional verksamhet, för utbildning av ungdomsledare, funktionärer och förtroendevalda samt för verksamhetsutveckling. Ungdomsorganisationer kan utgöra viktiga aktörer för kulturens tillgänglighet.

Region Halland stöder pensionärsorganisationer vars verksamhet främjar pensionärers intressen och är öppen för alla pensionärer i Halland. Distriktsorganisationen ska använda anslaget för regional verksamhet, verksamhetsutveckling, och för utbildning av organisatörer och förtroendevalda.

Förutom de nämnda organisationerna ingår ett stort antal andra föreningar i det ideella kulturlivet, bland annat bygdegårdsföreningar, Folkets hus och Parker, Friluftsförbundet, Föreningen Norden, konstföreningar, musikföreningar, litteratursällskap, filmklubbar och slöjklubbar.

Utvecklingsmöjligheter

Skapa arenor och kontaktytor för strategiska dialoger och ömsesidigt lärande
Såväl för kulturlivets som för regionens utveckling behövs en god samverkan mellan Region Halland och civilsamhället. De former som samverkan har idag kan dock förbättras, visar en utredning som genomfördes av Region Halland hösten 2015. Denna lyfte fram att Region Hallands kontakter med civilsamhället sker genom flera olika förvaltningar och nämnder och att det saknas en övergripande struktur kring varför och hur samverkan med civilsamhället ska ske. Såväl dialoger som informationskanaler behöver utvecklas.

För att skapa ett mer samlat och strategiskt arbetssätt för regionens samverkan med civilsamhället behöver Region Halland utforska nya metoder. I detta arbete ska folkbildningen, föreningarna och det ideella kulturlivet involveras – deras erfarenheter, åsikter och kompetenser på området ska tas till vara. Båda parter ska gemensamt undersöka inom vilka områden samverkan ska ske och i vilka former. Att göra det är en grundläggande förutsättning för att civilsamhällets potential i högre grad än idag ska tillvaratas i det regionala utvecklingsarbetet och inom kulturverksamheten.

Processen och dialogen ska genomsyras av principer om civilsamhällets självständighet och oberoende, principer om ökad dialog, stärkt kvalitet och långsiktighet i utvecklingsarbetet, om öppenhet och insyn samt om vikten av mångfald.

Stärka dialogen med folkbildningen och föreningslivet för att öka delaktigheten i genomförandet av Hallands kulturplan

Civilsamhällets organisationer inom kulturlivet är viktiga för att forma och genomföra Hallands kulturplan. Den samverkan som sker idag innebär att överenskommelser om gemensamma utvecklingsmål har slutits med Hallands bildningsförbund och Riksteatern Halland. Dessutom ges långsiktiga verksamhetsbidrag till studiedistriktet, ungdomsorganisationer, pensionärsförbund, idrottsrörelsen, nykterhetsförbund och studieförbund efter särskilda regler.

Region Halland ska föra en fortsatt dialog med folkbildning, föreningsliv och det ideella kulturlivet om gemensamma utvecklingsmål för att genomföra Hallands kulturplan. För att utveckla relationen och samarbetet med organisationerna ska dialogen stärkas och utvecklas.

Detta vill Region Halland

- Skapa arenor och kontaktytor för strategiska dialoger och ömsesidigt lärande
- Stärka dialogen med folkbildningen och föreningslivet för att öka delaktigheten i genomförandet av Hallands kulturplan

Kulturarv

Kulturarv innefattar såväl materiella som immateriella uttryck – exempelvis traditioner, språk, konstnärliga verk, historiska lämningar, arkiv- och föremålssamlingar samt kulturmiljöer och kulturlandskap. Vad som betraktas som kulturarv förändras med tiden och är ett uttryck för samhällets skiftande värderingar.

I kulturarvet ingår kulturmiljön, som omfattar den av människan påverkade fysiska miljön. Kulturmiljön kan innefatta allt ifrån enskilda objekt till stora landskapsavsnitt.

Kulturarvet bidrar till god livsmiljö och är en viktig faktor för en långsiktigt hållbar utveckling. Det ska ses som en självklar tillgång för invånarna, besökare, inflyttare och företag och vara tillgängligt för alla.

Arbetet med kulturarvet ska präglas av samarbete, nytänkande och öppenhet. Lokalt engagemang och delaktighet är mycket betydelsefullt och ska tas tillvara.

Förutom de nationella och regionala kulturpolitiska mål som rör kulturarvet finns även fyra nationella kulturmiljömål. Dessa är vägledande för kulturmiljöarbetet på regional och kommunal nivå. Målen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Kulturarvets infrastruktur

Region Halland, kommunerna och hallänningarna har ett gemensamt ansvar för att kulturarvet bevaras, brukas och utvecklas. En lång rad aktörer och organisationer, med olika inriktningar och perspektiv på kulturarvet, verkar inom området.

Det regionala utvecklingsarbetet inom kulturarvsområdet innebär samordning och strategisk utveckling. Detta sker genom nätverket Kulturarv Halland, där offentligt finansierade aktörer inom området ingår. Samarbetet ska ske utifrån en gemensam plan för kulturarvsarbetet. Region Halland fördelar också statliga och regionala anslag, samt projektmedel.

Stiftelsen Hallands läns museer bedriver och utvecklar regional museiverksamhet, med huvudsaklig inriktning på kulturarv och konst. Den bedriver och utvecklar också regionalt kulturmiljöarbete. Med sin verksamhet bidrar stiftelsen till det demokratiska samhällets utveckling genom publik verksamhet, uppdragsverksamhet, kunskapsuppbyggnad och genom en aktiv förvaltning av sina samlingar. Stiftelsen är en aktiv part i det regionala utvecklingsarbetet när det gäller kulturarv och konst, och bidrar till att förverkliga den regionala kulturpolitikens basuppdrag. Arbetet kännetecknas av ett brett och inkluderande konst- och kulturbegrepp och bedrivs i ständig dialog med omvärlden – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Stiftelsen beskriver, tillgängliggör och problematiserar det förflutna, nuet och framtiden. Utställningar och annan publik verksamhet präglas av allsidighet, öppenhet och kvalitet. Den upprätthåller hög kompetens inom sina ämnesområden och kan belysa dessa ur olika perspektiv.

Verksamhet finns på flera orter, men utgår från Hallands kulturhistoriska museum i Varberg och från Hallands Konstmuseum i Halmstad. Stiftelsen ska särskilt spegla det lokala kulturarvet i Halmstad och Varberg.

Hallands kulturplan (inklusive bilaga) utgör, genom beslut i regionfullmäktige, det kulturpolitiska styrdokumentet för Stiftelsen Hallands läns museer.

Hallands kulturhistoriska museum ska fungera som nav och drivkraft för att förstärka kunskapen om och upplevelsen av Hallands kulturmiljöer och historia. En av museets viktigaste uppgifter är att förmedla insikter om människors livsvillkor, både i det förflutna och i samtiden. Till kärnverksamheten hör även att bevara och utveckla materiellt kulturarv i form av föremål och arkivmaterial. Museet har en omfattande utåtriktad verksamhet i form av utställningar, föredrag, program, visningar och pedagogisk verksamhet till skola och allmänhet. Basutställningarna berättar om det unika medeltida fyndet Bockstensmannen, om Hallands kulturhistoria och om Varbergsskolans konst. Museet har sin huvudverksamhet på Varbergs fästning men förvaltar och visar även Bexellska stugan i Varberg, August Bondesons barndomshem i Vessigebro, Båtmuseet i Galtabäck, samt äger och förvaltar föremålen i Åskhults by i Kungsbacka. Museet bedriver forskning kring Hallands kulturhistoria och samarbetar med den halländska hembygdsrörelsen.

Till Hallands kulturhistoriska museum hör den tidigare fristående verksamheten Kulturmiljö Halland, som bedriver regionalt kulturmiljöarbete enligt de nationella kulturmiljömålen. Avdelningen har uppgifter som arkeologi, byggnadsvård, antikvarisk medverkan, fysisk planering och utvecklingsprojekt. Organisationen fungerar som remissinstans för myndigheter men ger även råd till privatpersoner och företag när det till exempel gäller byggnadsvård och fornlämningar.

Länsstyrelsen arbetar inom kulturmiljöområdet med tillsyns- och tillståndsärenden enligt kulturmiljölagen som gäller fornlämningar, kyrkliga kulturminnen och byggnadsminnen. I arbetet med den fysiska planeringen medverkar länsstyrelsen till att kulturmiljöer uppmärksammas och tas till vara i samhällsutvecklingen. Länsstyrelsen förfogar över medel för kulturmiljövård och fördelar dessa med målet att en mångfald av kulturmiljöer i Halland ska bevaras, användas och utvecklas.

Halland har många kulturmiljöer, ofta med kulturhistoriskt värdefulla byggnader, som är betydelsefulla för regionens attraktivitet och utvecklingskraft. Det halländska landskapet är också rikt på fornlämningar, ofta belägna på attraktiva och natursköna platser, och i dessa finns en stor potential för att öka landsbygdens attraktivitet.

Några av dessa kulturmiljöer är av regionalt intresse. En helt unik sådan är Världsarvet Grimeton, som består av radiostation från 1924 och sex stycken 127 meter höga master som en gång användes för kommunikation över Atlanten. Radiostationen är den enda i världen bevarade anläggningen av sitt slag.

Även Varbergs fästning och Tjolöholms slott är av regionalt intresse. Varbergs fästning, vars äldsta delar byggdes i slutet av 1200-talet, är ett av Hallands främsta besöksmål. Förutom det kulturhistoriska museet inryms här vandrarhem, kaféer, restaurang och privatbostäder. Fästningen ägs och förvaltas av Statens fastighetsverk. Tjolöholms slott är Sveriges främsta exempel på en Arts and Crafts-anläggning. Verksamheten utgörs av trädgård, hotell- och konferensverksamhet, slottvisningar samt kultur- och evenemangsverksamhet. Region Halland har tecknat överenskommelser med Varbergs kommun respektive med Kungsbacka kommun om de båda kulturmiljöerna som regionala arenor för kultur.

Andra exempel på kulturmiljöer av regionalt intresse är Åskhults by i Kungsbacka kommun och Lugnarohögen i Laholms kommun. Åskhults by är ett unikt kulturresevat, dels för sin välbevarade by, dels för att kulturlandskapet runt byn har återskapats till ett tillstånd som rådde strax efter skiftet mellan 1700- och 1800-talen. Lugnarohögen är en bronsåldersgrav, som illustrerar de internationella sammanhang som Halland ingick i under bronsåldern.

Garnisons- och luftvärnsmuseet i Halmstad ingår i Sveriges militärhistoriska arv. Utvecklingsarbete pågår för att på lång sikt skapa ett mer samtidsinriktat museum. Verksamheten får ekonomiskt stöd från bland annat myndigheten Statens försvarshistoriska museer.

Viktiga aktörer är också Högskolan i Halmstad, med utbildning och forskning i flera kulturarvsrelaterade ämnen, den offentliga och ideella arkivrörelsen, kommunerna samt civilsamhällets alla aktörer, exempelvis hembygdsrörelsen och släktforskare.

Svenska kyrkan äger ett hundratal kyrkor i Halland och är därmed en viktig part i förvaltningen och utvecklingen av kulturhistoriska miljöer och byggnader. Det samma gäller privata ägare av kulturhistoriska byggnader och miljöer.

Film, media och spel har de senaste decennierna fått en allt större påverkan på hur det allmänna historiemedvetandet utformas. Även aktörer inom dessa områden är därför viktiga parter i det regionala kulturarvsarbetet.

Utvecklingsmöjligheter

Se kulturarvet som en del av en hållbar och attraktiv livsmiljö

Kulturarvet har stor betydelse för att Halland ska utvecklas på ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart sätt. Tillsammans med naturen utgör kulturmiljöer viktiga mötesplatser för rekreation och reflektion, och betyder därför mycket för hälsa och välbefinnande. De ger hallänningen en mångfald av berättelser och perspektiv på tillvaron.

Den resurs som kulturarvet utgör kan bättre tas tillvara genom den pågående samverkan inom nätverket Kulturarv Halland. Utifrån en helhetssyn på Hallands kulturlandskap kan fokus sättas på de stora sammanhangen och de stora förloppen, och på hur dessa har samspelat till att bilda den verklighet vi lever i idag och därmed också skapat förutsättningar för framtiden. Det är även viktigt att belysa klimatförändringarnas påverkan på kulturmiljön och att utveckla verktyg för att möta kommande klimatrelaterade effekter.

Samla den regionala museiverksamheten för kulturarv

De fördelar som samordningen mellan Hallands kulturhistoriska museum och kulturmiljövården erbjuder ska tas tillvara och verksamheten utvecklas med ett tydligt regionalt perspektiv. Den kompetensöverföring som nu kan ske mellan museiverksamheten och kulturmiljövården innebär att ny kunskap kan förmedlas till en större och bredare publik. Exempelvis kan det kulturhistoriska museets basutställningar kompletteras med arkeologisk kompetens som ger hallänningarna tillgång till den äldsta historien. Museet kan tillföra utställningskompetens.

Förstärka samverkan och samordning av det regionala kulturarvsarbetet

En grundförutsättning för utveckling av kulturarvsområdet är samordning av målsättningar och resurser. Aktörerna är många och har olika utgångspunkter och perspektiv – de är ideella, offentligt finansierade och privata. En samverkan mellan dem kan skapas genom nätverket Kulturarv Halland. I arbetet med att utveckla detta till en gemensam plattform för samverkan ska Region Halland, i nära dialog med bland annat Stiftelsen Hallands Läns museer och Länsstyrelsen, ta ett särskilt ansvar. Nätverket ska verka för ökad kommunikation med invånarna och för fler samarbetsprojekt mellan den ideella sektorn och den offentligt finansierade, i synnerhet när det gäller kunskaps- och forskningsprojekt.

Förstärka forskning, kunskap och bildning om kulturarvet

Senare års arkeologiska undersökningar och bebyggelseinventeringar har resulterat i en stor mängd ny kunskap. Denna, liksom kommunernas kulturmiljövårdsprogram, ska ligga till grund för utvecklingen av det regionala kulturmiljöarbetet.

De nyvunna kunskaperna kan användas av Hallands kulturhistoriska museum för att göra nya kopplingar mellan det förflutna, samtiden och omvärlden och för att därigenom ge hallänningen nya perspektiv på sin historia.

Samtidigt som nya kunskaper nås är dock andra delar av Hallands historia fortfarande outforskade. Det behövs därför satsningar på ny forskning, inklusive grundforskning. Ett angeläget område är vårt tysta kulturarv – varje tid gör sitt val av vilka delar av kulturarvet som uppmärksammas och de delar som väljs bort blir ett tyst kulturarv. För att alla ska känna tillhörighet är det viktigt att lyfta fram även kulturarv som tidigare generationer av en eller annan anledning valt bort.

De nya kunskaperna kan förmedlas genom förbättrad kulturarvspedagogik. Hallands kulturhistoriska museum kan använda modern teknik och digitala kommunikationskanaler för att förmedla och kommunicera Hallands kulturarv och historia, både till skolan och till allmänheten. Arkivmaterial, rapporter och publikationer kan göras mer tillgängliga.

Delta aktivt i samtal om angelägna frågor i samtiden

Hallands kulturhistoriska museum ska fungera som bärare av samhällets gemensamma minne. Samtidigt ska det vara en deltagare i samtal om samtiden, något som bidrar till ett dynamiskt in- och utflöde av idéer. För detta krävs att museets kärnverksamhet är samtids- och samhällsinriktad och belyser nutida fenomen ur ett historiskt perspektiv. En utveckling i denna riktning innebär att museet tar ett större ansvar och en mer aktiv roll i arbetet med hela regionens kulturarv och kulturmiljöer.

Öka tillgängligheten till kulturarvet

Nya medier och teknikutveckling har öppnat nya vägar för att skapa, söka och sprida kulturarvet. Därmed kan tillgängligheten till kulturarvet öka med barn och unga som en prioriterad målgrupp.

För att göra det tillgängligt är det viktigt med mötesplatser. Hallands kulturhistoriska museum utgör en viktig samlingspunkt för forskare, hembygdsintresserade, släktforskare och en historieintresserad allmänhet.

Aktiviteter under Europeiska kulturarvsdagen kan samordnas och utvecklas till att bli en samlingspunkt för alla med intresse för kulturarvsfrågor.

Allas inkludering kan också underlättas genom att Hallands historia förmedlas med ett internationellt perspektiv. När det kulturhistoriska museet visar på, och även skapar, överbyggande kontakter mellan människor från Halland och andra delar av världen kan synen på den egna identiteten vidgas, med ökad tolerans och vidsynthet som resultat. Kulturarvet kan därmed bli en positiv kraft för en ökad inkludering.

Öka Hallands synlighet genom attraktiva kulturmiljöer

Vissa kulturmiljöer har ett regionalt intresse som attraktiva besöksmål. Ett urval av dessa kan i samverkan med kommunerna utvecklas som regionala arenor för kultur och bildning. Kulturmiljöerna har särskilda förutsättningar för att öka Hallands synlighet nationellt och internationellt för upplevelser av kultur och kulturarv.

Sedan tidigare finns överenskommelser för Tjolöholms slott och Varbergs fästning. Dessa bör följas upp och utvecklas vidare. En öppenhet bör finnas för nya överenskommelser om exempelvis Äskhults by, Världsarvet Grimeton, Lugnarahögen och Bonadsmuseet i Unnaryd.

I kulturmiljöerna ingår fornlämningar, som i högre grad kan bli en resurs för att skapa attraktivitet för landsbygden. En ny typ av inventeringar, där aspekter som tillgänglighet, upplevelsevärde, friluftsliv och kommunikation lyfts fram, ger nya förutsättningar för detta.

Detta vill Region Halland:

- Se kulturarvet som en del av en hållbar och attraktiv livsmiljö
- Samla den regionala museiverksamheten för kulturarv
- Förstärka samverkan och samordning av det regionala kulturarvsarbetet
- Förstärka forskning, kunskap och bildning om kulturarvet
- Delta aktivt i samtal om samtiden
- Öka tillgängligheten till kulturarvet
- Öka Hallands synlighet genom attraktiva kulturmiljöer

Litteratur

Litteratur innefattar prosa, lyrik, essäer, fackprosa, dramatik, tecknade serier, grafiska romaner samt en mängd olika kombinationer av dessa. Litterära texter finns i många olika format, allt från tryckta böcker till digitala uttryck, performance, hörmedia och taktila komponenter. En del genrer är beroende av sitt format, andra vandrar fritt emellan. Vissa blir till just i skärningspunkten mellan uttrycksformerna.

Litteraturen har flera viktiga roller i samhället: som konststart, som språk- och kulturbärare samt som en garant för demokrati.

Det fria ordet och yttrandefriheten måste värnas. Det behövs en mångfald av röster, med olika kulturella och sociala bakgrunder, erfarenheter och livsprojekt. Litteraturens roll är att ge varje individ tillgång till sin egen berättelse men också att låta honom eller henne möta historier långt utanför den egna horisonten. Litteraturen ger också individen möjlighet att skapa sin egen – och andras – berättelser. Litteratur av kvalitet fördjupar och problematiserar tillvaron och ger möjlighet till konstnärlig upplevelse. Det är därför viktigt att alla hallänningar får tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Litteratur- och läsfrämjande kan stärka varandra. Kunniga läsare kan inspirera författare i deras arbete. Och bra litteratur kan utveckla läsarna.

Litteraturens infrastruktur

Det regionala utvecklingsarbetet för litteratur – Regionbibliotek Halland – ska främja kvalitetslitteratur av halländskt intresse och stärka de litterära aktörernas situation. Regionbiblioteket ska även använda litteraturen som en del av det läsfrämjande arbetet.

I det litterära landskapet i Halland finns ett hundratal författare och dramatiker, ett tiotal bokförlag och några litterära sällskap. Dagstidningarna bistår med recensioner och kulturtidskrifter publicerar artiklar. Studieförbunden driver cirklar om litteratur och anordnar kulturprogram. Ett antal föreläsningföreningar har program. Biblioteken lånar ut flera miljoner medier årligen och erbjuder ett stort antal litterära program. Flera teateruppsättningar med litterär grund skapas. Samtliga kommuner utom Hylte har bokhandlar och antikvariat finns på flera orter.

Utvecklingsmöjligheter

Underlätta för läsaren att möta litteratur av hög kvalitet

Många läsare har svårt att hitta litteratur av hög kvalitet och litteratur som går utanför det förväntade. Därför ska Regionbibliotek Halland inleda utveckling av metoder för att främja dels samtal om litteratur, dels möten mellan författare och läsare, mellan kritiker och läsare, bibliotekariéer och läsare, och mellan läsarna själva.

Skapa fler litterära mötesplatser

Genom att skapa goda förutsättningar för litteratur och berättande, kan Region Halland underlätta för författare att bo och verka i regionen. En sådan förutsättning är att det finns arenor för möten där författare, förlag med flera kan utbyta erfarenheter och knyta nya kontakter. Den halländska bokmässan fyller denna funktion. Regionbibliotek Halland ska verka för att fler mötesplatser kan skapas.

Öka kvaliteten i utgivningen av halländsk litteratur

Sverige har en varierad och kvalitativt högtstående utgivning, bland annat tack vare det statliga litteraturstödet och de små specialiserade förlagen. På regional nivå har ett motsvarande stöd införts för att säkerställa att kvalitetslitteratur av halländskt intresse kan ges ut. Stödet behöver fortsätta att utvecklas.

Möjligheten för författare att få sitt verk recenserat i tidningsmedier är idag små. Detta är ett problem för författare och förlag som önskar fördjupad, kunnig och högspecialiserad respons för att utvecklas. Det är också ett problem för den intresserade allmänheten som inte längre har tillgång till ett litterärt samtal av kvalitet. Regionbibliotek Halland ska därför arbeta för att hitta nya former för kvalificerad respons och litterära samtal.

Främja ungas litterära skapande

Att gynna återväxten inom den litterära sektorn är väsentligt för områdets utveckling. Det årliga regionala skrivarlägret kan utvecklas till att även omfatta blivande unga kritiker. Poesitävlingen Poetry Slam har en lång halländsk tradition men kan utvecklas än mer för att främja mötet mellan unga och äldre, professionella och blivande professionella. Inslag av fortbildning i skrivande, scenframträdande med mera kan fördjupa projektet.

Detta vill Region Halland

- Underlätta för läsaren att möta litteratur av hög kvalitet
- Utveckla litteraturen som konst
- Förstärka stödet till utgivning av halländsk litteratur
- Främja ungas litterära skapande

Musik

Musik är ett universellt språk för alla oavsett land, kultur, tradition eller tidsepok. Den finns i alla möjliga skepnader och situationer. Musik omger och påverkar oss människor på helt olika och personliga sätt genom sitt omfångsrika och breda tilltal.

Alla invånare, från de yngsta till de äldsta, ska ha tillgång till musik och musikupplevelser inom alla områden och genrer. Musikutbudet ska spegla mångfalden i det halländska samhället.

Musikens infrastruktur

Det regionala utvecklingsarbetet för musik innebär att producera och förmedla konserter för offentliga arrangörer, skolor, föreningsliv, äldreomsorg med flera. Viktiga uppdrag är att utöka och komplettera det befintliga musikutbudet och att ge stöd i form av kunskap och kompetens till musiklivets aktörer.

Många hallänningar ägnar sig åt musik på fritiden och på amatöرنivå, men det finns också musiker och musikgrupper som arbetar professionellt. Ett exempel är Isildurs bane, en grupp som Region Halland har en överenskommelse med. Isildurs bane ska genom bland annat arrangemanget IB Expo, verka som en fri och obunden kraft inom Hallands musikliv och fungera som en mötesplats för professionella musiker i olika projekt och konsertformer. Gruppen ska också fungera som ett stöd för unga aktörer inom det fria musiklivet.

Halland har ett stort antal arrangörer, exempelvis musikföreningar, studieförbund och kommuner. En viktig aktör är föreningen Kulturverket. Region Halland har tecknat ett avtal med Kulturverket som en fri och obunden kraft inom Hallands musikliv. Kulturverket ska verka för att arrangera ett musikutbud med mångkulturell inriktning på nya platser och i nya sammanhang.

Viktiga roller när det gäller utbildning har de kommunala kulturskolorna och Sturegymnasiet i Halmstad, vars estetiska program har en musikinriktning med riksintag. Löftadalens folkhögskola har en eftergymnasial utbildning med inriktning på singer-songwriter och studieförbunden erbjuder ett stort och omfattande kursutbud.

Utvecklingsmöjligheter

Förstärka rollen som producent och medarrangör

Nya profilskapande inslag i musikutbudet är ett sätt att öka Hallands attraktivitet. Det kan gälla musikfestivaler, nya musikaliska och experimentella uttryck, och ny samverkan mellan musik och andra konstformer. Region Halland ska här i större utsträckning än förut ta rollen som en aktiv och medveten producent och medarrangör. Det innebär bland annat att stärka arrangörer som har ett långsiktigt utvecklingsperspektiv och att utveckla turnéstrukturen för internationella och nationella musikartister.

Breda och komplettera konsertutbudet

Det halländska konsertutbudet ska ha stor bredd och spets för att alla invånares behov ska kunna tillgodoses. Det innebär att söka nya spelplatser, miljöer, sammanhang och arrangörer. Ett viktigt led i arbetet är att i allt större utsträckning producera egna konsertserier som kompletterar det befintliga utbudet inom genrer

kammarmusik, nutida konstmusik och jazz-, folk- och världsmusik. Konsertserierna ska spridas till alla halländska kommuner.

Till breddningen av konsertutbudet hör även att fortsätta arbetet med att livesända konserter via digitala kanaler.

Samarbeta nationellt och internationellt

För att bredda utbudet och höja kvaliteten ska Kultur i Halland samverka med musikinstitutioner och andra aktörer utanför den egna regionen. Detta kan ske runt turnéer, produktion, utbyten och nätverk. Det regionala utvecklingsarbetet för musik ska även kännetecknas av internationella utbyten. Såväl den nationella som den internationella samverkan kan ske inom ramen för residensverksamhet.

Främja den unga musikscenen och de ungas musikskapande

Unga ska erbjudas möjlighet att skapa musik och möjlighet att hitta sammanhang där de kan framföra sin musik, träffas och utvecklas som musikutövare och arrangörer. Genom samverkan mellan lokala aktörer och etablerad verksamhet som konceptet Imagine, ska den unga musikscenen och utövarna inspireras, stimuleras och synliggöras.

Utveckla kvaliteten i musikutbudet för barn och unga

Det halländska musikutbudet för barn och unga ska erbjuda högkvalitativa musikupplevelser. Ett sätt att öka den konstnärliga kvaliteten är att bjuda in kompositörer och musiker till residens för att skapa och turnera i Halland.

Detta vill Region Halland

- Bredda och komplettera konsertutbudet
- Förstärka rollen som producent och medarrangör
- Samarbeta nationellt och internationellt
- Främja den unga musikscenen och de ungas musikskapande
- Utveckla kvaliteten i musikutbudet för barn och unga

Regional biblioteksverksamhet

Enligt bibliotekslagen ska biblioteken verka för det demokratiska samhällets utveckling. Biblioteken ger Hallands invånare tillgång till fri och pålitlig information. De förmedlar kunskap och bidrar till fri åsiktsbildning. Biblioteken ska vara tillgängliga för alla och fungera som attraktiva mötesplatser.

Biblioteken ska även främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning, samt för kulturell verksamhet i övrigt. För att nå hit ska folkbibliotekens utveckling stärkas, kvaliteten i deras verksamhet höjas och samverkan dem emellan uppmuntras.

Biblioteksverksamheten regleras av bibliotekslagen. Denna grundar sig på UNESCO:s folkbiblioteksmanifest samt på FN:s mänskliga rättigheter. Även det pågående arbetet med en nationell biblioteksstrategi och *Biblioteksstrategi för Halland 2010–2020* påverkar verksamhetens inriktning. Prioriteringarna nedan utgår huvudsakligen från dessa styrdokument.

Bibliotekens infrastruktur

Det halländska bibliotekslandskapet utgörs av folkbibliotek, skolbibliotek, högskolebibliotek, sjukhusbibliotek och av den regionala biblioteksverksamheten – Regionbibliotek Halland.

Den regionala biblioteksverksamheten ska stärka folkbibliotekens utveckling i alla kommuner i Halland. Arbetet innefattar att främja samverkan, ge fortbildning och stöd i att driva projekt och att omvärldsbevaka. Regionbibliotek Halland förmedlar metodkunskap från andra regioner och län till halländska bibliotek, och omvänt. En viktig påverkansroll är att tillsammans med andra regioner, kommuner och nationella institutioner utforma den nationella biblioteksverksamheten.

Enligt bibliotekslagen ska Regionbibliotek Halland, tillsammans med all annan regional biblioteksverksamhet, ha en antagen biblioteksplan. Den som gäller idag heter *Biblioteksstrategi för Halland 2010–2020*. Regionbibliotek Halland ska, tillsammans med Kungliga biblioteket och folkbiblioteken, kontinuerligt följa upp hur biblioteksplanernas kvalitet kan höjas.

Till kärnområdena för den regionala biblioteksverksamheten hör små barns språkutveckling och utveckling av metoder för bibliotekens arbete med litteratur och med digitala tjänster.

Bibliotekslandskapets aktörer har i en gemensam process tagit fram en läsfrämjandeplan för Halland, och därigenom skapat en god grund för fortsatt arbete med språk- och läsfrämjande.

Utvecklingsmöjligheter

Stärka språkutveckling och litteracitet

Läs- och informationskunniga invånare är demokratins grund. Utan läskunnighet hamnar man lätt i ett utanförskap – som utsätter individen för lidande och samhället för kostnader. Läsfrämjande är därför en prioriterad fråga för folk- och skolbiblioteken i Halland.

Regionbibliotek Halland ska aktivt arbeta med språkstimulans för målgrupperna barn under tre år samt med nyanlända barn och vuxna. För att lyckas behövs samarbete med professioner inom vård och skola. Här kan erfarenheterna från tidigare halländskt arbete med små barns språkutveckling tas tillvara. Resultatet har gett avtryck på nationell nivå – halländska erfarenheter har bidragit till den vetenskapliga grund som lett fram till det nationella projektet Bokstart Sverige.

Synliggöra biblioteken som en pålitlig informationskälla

Antalet ytliga och icke-pålitliga informationskällor blir ständigt fler, mer synliga och mer lättillgängliga. För individen är det svårt att avgöra vilka uppgifter som är tillförlitliga. Biblioteken har här en viktig roll för att stärka individens tillgång till pålitlig information och till kunskap om hur man söker information och värderar källor. Denna, bibliotekens allt viktigare uppgift inom MIK-området (medie- och informationskunnighet), ska synliggöras för invånarna.

Bevaka och påverka infrastrukturfrågor för information

Medielandskapet ritas om och biblioteken behöver förhålla sig till de förändringar som sker. E-boken och annan digitalisering av media har i teorin ökat tillgängligheten. I praktiken har dock licenskraven på digitaliserat material medfört en inlåsning som gör att bibliotek inte längre kan låna material fritt av varandra. Tillsammans med nationella aktörer ska tillgången till fri och tillförlitlig information prioriteras.

Regionbibliotek Halland ska också fortsätta arbetet med fri och öppen programvara, som exempelvis biblioteksdatasystemet Koha, och för gemensamt ägda poster i den nationella bibliotekskatalogen Libris. Det är också viktigt att höja bibliotekens kompetens som it-beställare och ägare.

Lyfta fram folkbiblioteken som rum för demokratisk utveckling

Bibliotek ska vara till för alla – det slås fast i bibliotekslagen. Bibliotekens användare bör därför spegla det omgivande samhället. Ett framgångsrikt arbete med inkludering och interkulturalitet bedrivs redan men ska fördjupas genom en samverkan mellan Regionbibliotek Halland och folkbiblioteken. Inkluderingen ska gälla såväl individens möjlighet att ta del av bibliotekets verksamhet, som möjligheten att inkluderas i samhället.

Stärka biblioteken i skolan

I Halland ska barns och ungas läsning och MIK-kompetens, vara en gemensam angelägenhet för folk- och skolbibliotek. Region Halland ska därför främja en samverkan mellan biblioteken och verka för att alla elever ska ha tillgång till skolbibliotek med utbildad personal.

Detta vill Region Halland

- Stärka språkutveckling och litteracitet
- Synliggöra biblioteken som en pålitlig informationskälla
- Bevaka och påverka infrastrukturfrågor för information
- Lyfta fram folkbiblioteken som rum för demokratisk utveckling
- Förstärka biblioteken i skolan

Slöjd och konsthantverk

Området innefattar slöjd och konsthantverk, från bondesamhällets självhushåll och traditionella skråhantverk till samtidsslöjd, byggnadshantverk, småskalig industri, och konsthantverk och slöjd med rötter i andra länder och inom de nationella minoriteterna. Nya influenser, begrepp och rörelser berikar ständigt området. Några exempel på samtidsslöjd är gerillaslöjd, queerslöjd och makerrörelsens olika uttryck.

Slöjd och konsthantverk ses numera som ett självklart inslag i ett mer hållbart samhälle, något som har bidragit till ett ökat intresse för att både skapa och uppleva. Tillgången till slöjd och konsthantverk har förbättrats.

Alla hallänningar ska kunna skapa eller ta del av slöjd och konsthantverk.

Slöjdens och konsthantverkets infrastruktur

Många invånare i Halland ägnar sig åt slöjd i eget skapande, som utställningsbesökare, köpare eller användare av föremål eller som yrkesutövare. En del av dessa är engagerade i lokala hemslöjdsföreningar; sådana finns i några av regionens kommuner. De lokala föreningarna är på länsnivå anslutna till Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden och på nationellt plan till Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund. Nationellt finns även den statliga myndigheten Nämnden för hemslöjdsfrågor.

Det regionala utvecklingsarbetet för slöjd och konsthantverk omfattar kulturarv, näring, kunskapsförmedling och utveckling av nya uttryck. Arbetet med kulturarv innebär satsningar på särskilda tekniker och material, interkulturella utbyten, nätverk och informationsspridning. Att utveckla näringsverksamhet innebär att ge råd och stöd och att främja möjligheterna till arbete för aktörer inom området. Kunskapsförmedlingen sker genom föredrag, seminarier, workshopar, utställningsverksamhet och pedagogisk verksamhet via fria aktörer.

På arrangörssidan finns bibliotek, hembygdsgårdar och museer, som arrangerar utställningar och bidrar till att sprida kunskap genom att erbjuda program och prova-på-verksamhet.

En viktig roll när det gäller kunskapsspridning har studieförbunden, som har ett stort och omfattande kursutbud. Löftadalens folkhögskola har Hallands enda eftergymnasiala utbildning i konsthantverk.

Utvecklingsmöjligheter

Skapa nya arenor och främja arrangörskap

Slöjd och konsthantverk har ett begränsat antal arrangörer av utställningar och platser för visning. Utvecklingspotentialen för att skapa nya arenor och visningsmöjligheter är därför stor.

En ökad tillgång till ändamålsenliga mötesplatser möjliggör även för fler barn och unga att uttrycka sig, skapa och uppleva slöjdens olika uttryck. Detta, kombinerat med möjligheten att profilera lokala slöjd- och konsthantverksspecialiteter, kan bidra till en kommuns attraktionskraft. Det kan exempelvis gälla den lokala sticktraditionen bingehänt och det sydsvenska bonadsmåleriet.

Med fler arenor för visning och med fler som får ta del av slöjd och konsthantverk, föds också en medvetenhet om områdets potential. Exempelvis kan slöjd och konsthantverk fungera för att skapa mötesplatser mellan olika kulturer och åldersgrupper. Slöjd och konsthantverk kan bli en självklar del i kommunernas verksamheter för äldre och för barn och unga.

För att skapa flera arenor och hitta fler arrangörer är det även viktigt att utveckla och förstärka samarbetet med hemslöjdens länsförening, och med utbildningsarrangörer som Löftadalens och Katrinebergs folkhögskolor och studieförbunden.

Öka tillgången till slöjdhandledare med hög kompetens

Efterfrågan på slöjdhandledare och slöjdpedagoger är stor i Halland, främst då det gäller barn- och ungdomsaktiviteter. Det gäller såväl inom skolan som inom föreningslivet, inom olika organisationer och inom verksamheter med egna handledare. Det är därför viktigt att stärka blivande handledare med kompetensutveckling inom bland annat pedagogik, entreprenörskap, marknadsföring, funktionshinder, mångfald och hälsa. Med fler kompetenta handledare kan nya mötesplatser skapas, där fler kan erbjudas möjlighet till eget skapande.

Undersöka möjligheterna att skapa ett resurscentrum för slöjd

Inom slöjdområdet saknas idag en fysisk knutpunkt för materialförsörjning, inspiration, utbildning med mera. En stor mängd slöjdmaterial, utrustning och verktyg förvaras i förråd och skulle kunna utgöra en resurs inom olika slöjdtekniker. Med en knutpunkt där denna resurs blir tillgänglig och används i olika samverkansformer, kan hallänningen få fördjupade kunskaper om och ökade möjligheter till att uttrycka sig med slöjd och konsthantverk. Ett sådant resurscentrum skulle kunna fungera som en motor för utveckling inom området.

Förbättra möjligheterna till affärsutveckling

För att underlätta för slöjdare och konsthantverkare att livnära sig inom sitt område bör olika former av stöd finnas, exempelvis kompetensutveckling, rådgivning, utbildning och projektstöd. Talanger och unga företagare bör fångas upp och erbjudas stöd.

Ytterligare insatser kan vara vistelse-, rese-, handledar- och ungdomsstipendier. Slöjdarna kan härmed utveckla affärsmöjligheter inom såväl pedagogiska som konstnärliga verksamhetsområden.

När det gäller konsthantverkarens utställningar på regionala museer och utställningsarenor ska det statliga MU-avtalet reglera medverkans- och utställningsersättningar. Avtalet kan också vara en rekommendation för kommunala utställningsarrangörer. Konsthantverkarens möjlighet att delta vid upphandling av offentlig konstnärlig gestaltning ska stärkas.

Även inom Hallands profil- och destinationsutveckling finns en utvecklingspotential för företag inom slöjd och konsthantverk. Genom att öka deras synlighet kan Hallands attraktivitet stärkas.

Skapa nya uttryck och bevara tradition

Såväl spets och fördjupning, som nyskapande och experimentella satsningar ska uppmuntras och initieras. Även satsningar med interkulturella perspektiv, såväl som initiativ där slöjd och konsthantverk samverkar med andra konstarter, bör uppmuntras. Särskilda insatser ska göras för att slå vakt om traditionella tekniker eftersom djupgående kunskap inom områden riskerar att försvinna.

Detta vill Region Halland

- Skapa nya arenor och främja arrangörskap
- Förbättra möjligheterna till affärsutveckling
- Undersöka möjligheterna att skapa ett resurscentrum för slöjd
- Förbättra möjligheterna för slöjdare och konsthantverkare att bo och verka i Halland
- Skapa nya uttryck och bevara tradition

Teater

I Halland ska alla invånare ha möjlighet att uppleva professionell teater av högsta kvalitet. De ska erbjudas ett nyskapande och varierat utbud, präglad av kunskap och professionalism. Över tid ska detta innehålla produktioner av både lokala, regionala, nationella och internationella scenkonstutövare.

Teaterlivet ska värna och utveckla regionalt viktiga aspekter, samtidigt som det ska präglas av kunskap om annan nationell och internationell scenkonst.

Få konstformer kan lika tydligt som teatern diskutera värdegrundsfrågor som rör demokrati, yttrandefrihet, jämställdhet, mångfald och tillgänglighet.

Teaterns infrastruktur

Teater Halland AB, med säte i Varberg, är Hallands regionteater. Den producerar professionell scenkonst och pedagogik för barn, unga och vuxna, och förmedlar nationella och internationella gästspel, seminarier, workshoppar och fortbildning. Teater Halland är dessutom en teknisk och pedagogisk resurs för andra aktörer inom teaterlivet. Med sin verksamhet utgör teatern grunden för en stabil, välförankrad och långsiktig utveckling av teaterproduktionen i Halland. Regionteatern är också en viktig arbetsgivare åt fria konstnärer, hantverkare, företag och entreprenörer från hela Sverige.

I regionen finns också den fristående professionella teatergruppen Teater Albatross, som producerar föreställningar, gästspel, seminarier och workshoppar med halländskt och internationellt perspektiv. Region Halland har tecknat en överenskommelse med Teater Albatross som en fri och obunden kraft inom Hallands teaterliv, med uppdraget att vara en mötesplats för kulturaktörer i olika projekt och verksamhetsformer, samt ett konstnärlig pedagogisk resurs för unga aktörer inom det fria teaterlivet.

Dessutom finns det stora privata aktörer som Falkenbergsrevyn, Vallarna och Cirkus Maximum, med professionella artister med inriktning på underhållning, liksom många och livaktiga amatörteaterföreningar, som spelar både i de många bygdegårdarna och på andra scener runt omkring i regionen.

Föreningen Västsvenska Sommarteatern arrangerar varje sommar Internationella gatuteaterfestivalen i Halmstad. Region Halland har tecknat en överenskommelse med föreningen om genomförandet av festivalen och ser positivt på teaterns planer på att bli ett nationellt resurscentrum för gatuperformance och platsspecifik konst i Halmstad.

Riksteatern Halland arbetar för att invånarna i Halland ska få tillgång till scenkonst av hög kvalitet. Samordning, fortbildning, arrangörsutveckling och opinionsbildning är en stor del i arbetet. Riksteatern Halland förmedlar merparten av den professionella scenkonst som kommer till regionen, via Riksteaterns turnerande verksamhet. Denna består av egen produktion, produktion från länsteatrar och fria grupper.

En förutsättning för Riksteatern att nå ut är de lokala teaterföreningarna. Dessa är medlemmar i Riksteatern och arrangerar föreställningar i de flesta halländska kommuner. Region Halland har en överenskommelse med Riksteatern Halland.

Hallands bildningsförbund är folkbildningens intresseorganisation, som inom teaterlivet verkar för möten mellan professionella och amatörer genom fortbildning och stöd till unga kulturskapare. Region Halland har en överenskommelse med Hallands bildningsförbund.

Katrinebergs folkhögskola har en skådespelarlinje och studieförbunden en omfattande cirkelverksamhet inom teaterområdet. De kommunala kulturskolorna erbjuder möjligheter för barn och unga att spela teater.

Utvecklingsmöjligheter

Öka tillgången till teaterupplevelser av hög kvalitet

Alla hallänningar ska ha rätt att uppleva professionell teater av hög kvalitet. Teater Halland ska därför ges förutsättningar att behålla och stärka sin spetskompetens för att utveckla den konstnärliga kvaliteten i sitt arbete. Detta kan bland annat ske genom interregional samverkan om kompetensförsörjning.

Att nå grupper som inte tar del av scenkonst i någon större utsträckning är angeläget. Ett särskilt fokus ska läggas på barns och ungas möjligheter, hos såväl Teater Halland som Riksteatern Halland. Arbetet ska också inriktas på människor som har annan kulturell bakgrund, som har en funktionsnedsättning eller är bosatta långt från centralorter. Den digitala tekniken kan här vara en möjlighet; scenkonst kan strömmas och därmed bli tillgänglig för fler. På detta område driver Riksteatern en utveckling för att dels göra teater tillgänglig med digital teknik, dels undersöka de lokala förutsättningarna för visning.

Intensifiera arbetet med att nå ny publik

Medelåldern bland teaterföreningarnas besökare är hög och ett omfattande och enträget arbete är avgörande för att nå nya grupper. Även Teater Halland strävar efter att nå en bredare publik, som gymnasieelever, småbarnsföräldrar, nyanlända och unga vuxna som ännu inte börjat ta del av det offentliga kulturlivet. Publikarbetet kan ske på många sätt, exempelvis genom att söka nya spelplatser, nya sammanhang och nya medarrangörer samt genom att erbjuda ett bredare utbud. Ytterligare ett sätt att nå nya grupper är en utökad kommunikation med hallänningarna.

Riksteatern Halland ska fortsätta att stimulera teaterföreningarna att arrangera på nya platser och Teater Halland ska fortsätta att förlägga vissa produktioner till attraktiva kulturmiljöer för att därigenom skapa attraktiva mervärden.

När det gäller publikarbete ska Riksteatern Halland intensifiera sitt arbete, exempelvis genom att bygga nätverk av ambassadörer som bedriver påverkansarbete inom sina respektive grupper. Dessa kan utgöras av ungdomar i en viss åldersgrupp, nyanlända eller andra.

Utveckla ungt arrangörskap

Halländskt arrangörskap ska stärkas för att nå långsiktighet och stabilitet. Ett sätt att nå dit är att engagera unga människor som arrangörer. Både Riksteatern Halland och Teater Halland har här viktiga roller.

Riksteatern Halland ska utöka sitt samarbete med gymnasieskolor i Halland. Ett syfte är att unga i sin undervisning ska få utbildning i arrangörskap och ledarskap. Samarbete med gymnasieskolorna är också viktigt för att öka tillgången till scenkonst i skolan och för att bygga nätverk mellan unga arrangörer och regionens teaterföreningar.

Teater Halland har ett samarbete med Riksteatern Halland och teaterföreningarna för att fånga upp unga människor som redan är aktiva inom teaterproduktionens olika delar, med syftet att ge dem inspiration och utbildning även i arrangörskap.

Skapa nya interregionala och nationella samarbeten för ökat utbud

Nya samarbeten är en väg att bredda teaterutbudet och att skapa konstnärlig förnyelse. I södra Sverige pågår ett interregionalt samarbete för att öka turnéverksamheten för regionalt producerad teater. I samarbetet, som har initierats av Riksteatern nationellt, ingår även riksteaterföreningarna, samt regionteatrarna och stadsteatrar med regionala uppdrag.

Teater Halland ska fortsätta att söka nya internationella samarbetspartner för att kunna visa sina produktioner i andra länder, samt för att arbeta med internationella gästspel i Halland med omnejd. Genom samarbeten med svenska dramatiker och scenkonstnärer inom olika områden och med skilda erfarenheter, utökas Teater Hallands tillgång till ny dramatik och scenkonst.

Delta aktivt i samtal om angelägna frågor i samtiden

Teater Halland ska vara en förebild för scenkonsten i regionen när det gäller att delta aktivt i samtidsdebatten. Det innebär en fortsatt utveckling av teatern som plats för debatt och ifrågasättande av idéer, och att följa samhällsförändringen genom repertoar, föreläsningar, debatter och nya scenkonstformer.

Även Riksteatern Halland har som arrangör en viktig roll för att skapa samtal om angelägna samtidsfrågor. Arbetet är framför allt inriktat på att, med scenkonsten som medel, stärka ungas delaktighet och inflytande i samhället.

Detta vill Region Halland

- Öka tillgången till teaterupplevelser av hög kvalitet
- Intensifiera arbetet med att nå ny publik
- Utveckla ungt arrangörskap
- Skapa nya interregionala och nationella samarbeten för ökat utbud
- Delta aktivt i samtal om angelägna frågor i samtiden

Uppföljning

Region Halland följer årligen upp hur Hallands kulturliv utvecklas utifrån kulturplanens övergripande mål och utvecklingsmöjligheter. Dessa ligger sedan till grund för dialoger på såväl regional som nationell nivå.

Uppföljningen består av:

- uppföljning av kultursamverkansmodellen och Hallands kulturplan
- uppföljning av överenskommelser om samverkan och stöd till kulturutveckling
- uppföljning av Tillväxtstrategin 2014–2020

Uppföljning av kultursamverkansmodellen

Region Halland följer årligen upp kulturverksamheten utifrån förordningen om fördelning av vissa statbidrag till regional kulturverksamhet samt de nationella kulturpolitiska målen. Region Halland använder det digitala webbverktyget *kulturdata.se* för den kvantitativa och den kvalitativa uppföljningen.

Region Halland följer också kontinuerligt upp hur långt kulturplanens målsättningar och prioriteringar har förverkligats i Mål och budget och Region Hallands årsredovisning.

Uppföljning av överenskommelser om samverkan

Region Halland och kommunerna följer gemensamt upp och utvärderar överenskommelser om samverkan. Kommunerna ska årligen redovisa de insatser som gjorts för att genomföra överenskommelserna och analysera måluppfyllelsen. Region Halland och kommunerna ska årligen föra en dialog om verksamhetens utveckling, resultat och framtida inriktning.

Samma modell för uppföljning tillämpas också för överenskommelser med kulturorganisationer och fria professionella kulturskapare.

Uppföljning av stöd till kulturutveckling (projekt), filmstöd och stöd till utgivning av litteratur

Region Halland kan bevilja tidsbegränsat stöd till kulturutveckling (projekt), filmstöd och till utgivning av litteratur. Projekten bedöms och följs upp i förhållande till kriterier som har fastställts av regionstyrelsen och kompletterats för kulturområdet.

Uppföljning av Tillväxtstrategin 2014–2020

Uppföljningen av Tillväxtstrategin 2014–2020 är ett kontinuerligt arbete som årligen sammanställs i ett antal rapporter. Syftet är att följa hur Halland utvecklas i förhållande till de övergripande målen och de strategiska valen i Tillväxtstrategin. Resultaten från uppföljningen ligger till grund för samtal och diskussioner på såväl regional som nationell nivå. Delrapporterna följer upp respektive delområde i förhållande till Tillväxtstrategins mål: ”*Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region år 2020 än 2014*”.

Bilaga

Tid	Styrning och uppföljning	Nivå
2017-2020	Kulturplanen ¹	Politisk Region Halland Staten Kommunerna Stiftelsen
Senast 30 april varje år	Årlig dialog ²	Politisk Region Halland Varberg KN Halmstad KN Stiftelsestyrelsen
Vid regionens ordinarie möten med institutionscheferna samt vid behov	Löpande dialog ³	Chefstjänstemän Region Halland Stiftelsen
∞	Verksamhet ⁴	Stiftelsestyrelsen

¹ Här anges övergripande mål för verksamheten. Stiftelsen Hallands läns museer har att förhålla sig till Hallands kulturplan. Denna utgör det kulturpolitiska styrdokumentet för Stiftelsen Hallands läns museer.

² I den årliga dialogen följs föregående års verksamhet upp med avseende på kulturplanen. Årsredovisning, rapport till Statens kulturråd samt i förekommande fall särskilda uppföljningsuppdrag från finansiärerna – om sådana framkommit vid föregående dialogtillfälle – utgör underlag för dialogen. I den årliga dialogen belyses hur de ekonomiska förutsättningarna har påverkat verksamheten. Den årliga diskussionen kan på så vis utgöra underlag för finansiärernas budgetprocess.

³ Samtliga chefer i de verksamheter som erhåller regionalt årligt verksamhetsstöd träffas regelbundet för gemensam diskussion kring kulturplanens implementering och uppföljning, för erfarenhetsutbyte, omvärldsbevakning med mera. Vid behov träffar Region Hallands tjänstemän företrädare för Stiftelsen Hallands läns museer.

⁴ Stiftelsen Hallands läns museer ska årligen upprätta verksamhetsplan och budget för sin verksamhet. Dessa utgår från de övergripande målen i Hallands kulturplan och från de ekonomiska förutsättningarna i form av beviljade anslag och övriga intäkter. I stiftelsestyrelsen finns representation från såväl region som värdkommuner.